

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

51.-52. ČÍSLO / XXXI. ROČNÍK

34 Kč • 1,80 €

24. / 31. PROSINCE 2023

Z obsahu:

Vánoce se svatým Františkem Saleským
Katecheze papeže Františka při generální audienci 28. prosince 2022, Řím, aula Pavla VI.
- strana 2 -

Svatý Tomáš Becket
Libor Rösner
- strana 4 -

Homilie o Narození Páně
Svatý Jeroným
- strana 7 -

Svatý Josef - pravzor chudoby
Albert Lehnen
- strana 8 -

Dopis pro Ježíška od budoucího papeže
- strana 13 -

Svatý Cyriak Eliáš Chavara
Libor Rösner
- strana 17 -

Rodina je srdcem církve
Dom Gérard OSB
- strana 18 -

Matčina adorace
- strana 21 -

Sopoty, Chotěboř, Modletín a Česká Bělá - příběhy skromných
Petr Bobek
- strana 23 -

Heřman Josef (12)
Wilhelm Hünermann
- strana 26 -

Philippe de Champaigne (1602-1674): Klanění pastýřů

Vánoce se svatým Františkem Saleským

Katecheze papeže Františka při generální audienci 28. prosince 2022, Řím, aula Pavla VI.

Lk 2,15-16

Dobrý den, drazí bratři a sestry, a ještě radostné Vánoce! Tato liturgická doba nás zve k tomu, abychom se zastavili a rozvažovali o tajemství Vánoc. A vzhledem k tomu, že právě na dnešek připadá čtyřsté výročí úmrtí sv. Františka Saleského, biskupa a učitele církve, mohou nám jako podnět posloužit některé jeho myšlenky. O Vánocích toho napsal hodně. V této souvislos-

ti bych vám rád oznámil, že dnes bude zveřejněn apoštolský list, který připomíná zmíněné výročí. Jeho titul „Vše náleží lásce“ opakuje příznačný výrok sv. Františka Saleského, který v *Pojednání o lásce k Bohu* napsal: „Ve svaté církvi vše náleží lásce, žije v lásce, koná se z lásky a pochází z lásky.“ (Ed. Paoline, Milano 1989, str. 80) Kéž bychom se všichni mohli vydat touto krásnou cestou lásky!

Pokusme se tedy poněkud zahloubat do tajemství Ježíšova narození „za

doprovodu“ sv. Františka Saleského, abychom tak propojili tuto dvoji připomínku. Svatý František Saleský v jednom z mnoha listů adresovaných sv. Janě Františce de Chantal píše: „Zdá se mi, jako bych viděl Šalomouna na pozlaceném trůnu vytesaném ze slonoviny, jemuž se žádný v království nevyrovnal, jak o tom praví Písmo (srov. 1 Král 10,18-20), zkrátka jako bych patřil na krále, který neměl rovných, co

Pokračování na str. 6

Co již dávní proroci předpovědali a na co jsme se celý advent připravovali, stalo se realitou: Mesiáš, Syn Boží, přišel na tento svět! Veselme se, radujme se, sláva na výsostech Bohu!

Jak prožívám radost ze Spasitelova narození já? Jsem jí naplněn, anebo je něčím zkalena, umenšena? Ať už je to cokoli, co narušuje moji plnou radost, mám jedinečnou příležitost dokázat svoji víru v Božího Syna – mohu do betléma přinést to, co mě zatěžuje, trápí, nedovoluje mi plně se radovat. A to bude důkaz nejen víry, ale i pokory, neboť přijít k nemluvnátku a vylít mu své srdce – to je buďto akt pošetilství, anebo obrovské pokory. Sklonit se před Bohem a uznat svoji nedostatečnost však nikdy není pošetilé... A tak mohu v pokoře stát či klečet u jesliček a pozorovat dění v chudé betlémské stáji.

A mohu se ztotožnit s některým z aktérů betlémského dění. (str. 12) Mohu se klanět, adorovat velkého Boha, který se učinil malým, bezmocným z lásky k lidem – podobně, jako to dělali andělé. Mohu znovu přijmout Pána Boha do svého srdce, odevzdat mu svůj život, stát se jeho služebníkem a šířitelem jeho spásy – jako Panna Maria. Mohu se přimknout k Josefovi a jen tiše mlčet a čekat, až mě Pán osloví a povede mě životem dál... Anebo mohu s pastýří prostě vyjádřit poděkování za příchod věčného Krále na naši zemi a světit se mu se vše-

Editorial

mi pozemskými záležitostmi, jež mě tíží a které jsou tak často pro mě neřešitelné. Anebo mohu zaujmout tam to volné místočko a přebývat u Dítěte v náručí Matky zcela originálním způsobem...

Kolik jen vznešených pocitů v nás vzbuzuje pohled do figurkových jesliček, papírových či zhotovených z jiných materiálů! A teď si představme, co asi museli prožívat před 800 lety ti, kdo byli v Grecciu se svatým Františkem přítomni živým jesličkám! (str. 10-11) Jak to vypadalo před dvěma tisíci lety v judském Betlémě, si už asi nedokážeme představit vůbec, a dost možná tak trochu závidíme tehdy zúčastněným, že mohli živě prožít tak významnou událost v dějinách světa a spásy. A přece: události následujících dní daly za pravdu prorockým předpovědím, že Mesiáš bude pronásledován – tento příběh začínají odvíjet nevinné betlémské děti. Ano, ďábel nenechal na sebe dlouho čekat a „pomstil se“ na nevinných, slabých – a tak to dělá dodnes. Mohl však jen zbavit života jejich těla, jejich duše tím nezískal. A pokazil tím snad radost ze Spasitelova narození? To by mohl jen tomu, kdo nepochopil, že na svět přišel ten, kdo skrze svoji časnou smrt zlomí moc věčné smrti a hříchu. Oběti nevinných pak Bůh využije jako semeno, které vydá dobré zrno v podo-

bě mnoha duší, jež dojdou spásy. Je tedy důležité vidět u jeslí také bolest a utrpení, které s sebou život zde na zemi a dílo spásy přináší. Zároveň nám však nic z toho nesmí zkalit onu pravou radost z daru Vykupitelovy přítomnosti na tomto světě – vždyť víme, že ON je konečný Vítěz – jakkoliv dětská bezbrannost tomu nenasvědčuje.

Milí čtenáři Světle! Máme tedy před sebou čas radosti, veselosti, jak se zpívá v jedné z vánočních písní. A to i přesto, že některým z nás bude poprvé chybět u rodinného stolu někdo z blízkých, že pro některé je osobní situace oproti roku předchozímu horší, že navzdory všem modlitbám je ve světě tolik válek a utrpení... To vše nelze opomíjet a je třeba brát to zcela vážně. Avšak neztraťme ze zřetele zároveň to, co je poselstvím každé oslavy Spasitelova narození: Bůh přišel do chudé stáje jen proto, aby nás svou smrtí na kříži vykoupil a spasil. A to je naší křesťanskou nadějí, radostí a jistotou! Nenechme si ji vzít!

Ať Boží požehnání skane v hojné míře na Vás, na Vaše blízké! Ať jsou Vaše srdce a myslí otevřené Božímu působení, aby Vás mohl stále naplňovat svojí radostí a pokojem! A ať i přes všechny zkoušky a utrpení, které Pán dopustí, ve Vašich srdcích i po celý příští rok zaznívá: „Sláva na výsostech Bohu a pokoj lidem dobré vůle!“

Daniel Dehner

Pros Ducha Svatého, aby dřívě, než tě zavede na místo božských zázraků, očistil tvou duši, aby na toto nejsvětější místo nevstoupilo nic poskvrněného, ať utiší tvé srdce, aby ani v nejmenším nenarušilo posvátnou vznešenost, která naplňuje prostor, kde se Stvořitel chystá zasnoubit se s člověkem.

Kam to míří Bůh? Do pohrdaného galilejského zapadáka, odkud podle obecného mínění nemůže vzejít nic dobrého. Právě zde v nejhudším domku se chystá největší zázrak ode dne stvoření: Nejvyšší a Nejsvětější se setká s čistou pannou, ve které našel zalíbení. Jednoho ze svých nejvznešenějších vyslanců posílá Bůh před sebou k dívce z Davidova rodu jménem Maria. Z jeho úst uslyšíš pozdrav plný obdivu a hluboké úcty: *Bud' zdráva, milostiplná! Pán je s tebou!* Jsou to vznešená slova, která pocházejí z nebe. Sám Bůh je vložil do úst svému poslu. Kdykoliv je budeš vyslovovat, připomeň si živě posvátnou chvíli, které nyní budeš svědkem, kdy je Maria poprvé uslyšela a byla naplněna úžasem. Pros Gabriela, aby tě naučil pronášet je vždy s podobnou úctou, jak je vyslovil on.

Na tváři nejsvětější Panny se zračí plachý údiv. Nepolekal ji zjev anděla, ale obsah tohoto vznešeného pozdravu. Necítí se být tím, čím ji anděl nazývá. Zatímco my ve svém sebehodnocení tak rádi míříme nepřiměřeně vysoko, milostiplná se nepokládá za víc než za *nepatrnou služebnici*. Není právě toto důvod, proč *nalezla milost u Boha?*

Poklekni s úctou před nevýslovným divem, který ti odhaluje krásu a vznešenost pokory, nejpohrdanější ze všech ctností. Nejvyšší Bůh se pokoří před pannou, která se pokořuje před ním. Nic neposiluje více vzájemnou úctu než pokora, zdroj a znamení nejhlubší a nejopravdovější lásky.

V čem se projevuje Boží pokora? Pán všeho světa se podrobuje vůli svého vyvoleného tvora, aby se pak podrobil i všem zákonům, které při stvoření vložil do lidské přirozenosti. *Počneš a porodíš syna.* Boží posel přednesl přání Stvořitele, který čeká na odpověď a souhlas svého nejpokornějšího tvora, prostě a čistě Panny ze zapadlé obce.

Jak se to stane?

V Mariině otázce nenajdeš ani stín námitky nebo pochybnosti. Naopak, již v ní je obsažen naprostý souhlas bez ohledu

Všemohoucí pokora

*Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle*

U Boha nebude nic nemožného.

na to, *kerak se to stane*. Jako spoluúčastnice Božího zázraku má jistě nárok dovědět se, jakým způsobem ho Bůh uskuteční. Andělova odpověď je adresována i tobě. Jeho vysvětlení ti poodhrne závoj největšího a nejvznešenějšího tajemství: poprvé uslyšíš zvěst o tom, co by jinak na lidskou mysl nikdy nevstoupilo, o tajemném vnitřním životě trojjediného Boha, který se dnes zjevuje v nevýslovném zázraku vtělení Božího Syna.

Gabrielova odpověď je víc než jen pouhé vysvětlení. Obsahuje v sobě také věrohodné pozvání k dokonalé a bezmezné důvěře v dobrotivou Boží všemohoucnost. Při pohledu na Pannu a Matku se uč dívat se vždy s vírou za všechny hranice omezujících lidských měřítek a navyklých představ. Osvoj si dokonale nejvyšší spolehlivou a neklamnou skutečnost, že *u Boha není nic nemožného*. Právě dnes a právě zde zjevuje bezmeznou moc své lásky, když uskutečňuje svůj odvčký plán v podmínkách a způsobem, které překračují všechnu naši zkušenost, vědomí i očekávání. Pro vůli Všemohoucího není nic nelogického v tom, že se stane matkou nejen *neplodná* stařena, ale i neporušená Panna, která *muže nepoznává*.

Maria nemá další otázky a může vyslovit to, k čemu od počátku tíhne ve svém srdci a co Bůh od ní očekává: *Ať se se mnou stane, jak jsi řekl!*

V tomto okamžiku padají na tvář v úžasu a úctě andělé, trůny i mocnosti. Nadešel klíčový obrat v lidských dějinách tím, že v nejúchvatnějším a nejvznešenějším svazku se Duch Boží zasnoubí s nejpřednější a nejsvětější z lidských dcer k dokonalému vzájemnému sebedarování: Maria se zcela odevzdává Bohu a Bůh se zcela odevzdává jí. Ten, skrze něhož všechno je stvořeno, sestupuje, aby posvětil své vlastní dílo. Posvátným tajemstvím života, které vložil do lidského rodu, nyní sám beze zbytku projde, aby tak vrátil člověku ztracený život. V panenském lůně dívenky z Nazareta začíná klíčit božské lid-

Liturgická čtení

1. čtení: 2 Sam 7,1-5.8b-12, 14a.16

Když se usadil král David ve svém paláci a Hospodin mu popřál pokoj od všech okolních nepřátel, pravil král proroku Nátanovi: „Podívej se, já bydlím v domě z cedrů, zatímco Boží archa přebývá uprostřed stanových pláten.“ Nátan odpověděl králi: „Jdi a splň všechny záměry, které máš v srdci, vždyť Hospodin je s tebou!“

Ale v oné noci ozvalo se Hospodinovo slovo k Nátanovi: „Jdi a řekni mému služebníku Davidovi: Tak praví Hospodin: Ty mi chceš vystavět dům, kde bych bydlel? Já jsem tě vzal z pastviny od ovcí, abys byl vládcem nad mým izraelským lidem, a byl jsem s tebou ve všem, cos podnikal, vyhubil jsem před

Dokončení na str. 14

ství Syna člověka. Pokorná láska a věrnost mu pod srdcem Panny připravila tak bezpečný příbytek, že se Všemohoucí může stát bezmocným dítětem a být v jejím lůně i v její náruči zcela odkázán na její láskyplnou ochranu a péči. U Boha není nemožné ani toto nejhlubší pokoreni. Proč je tak často nemožné u člověka?

Uvědom si, jak *veliké věci může ten, který je mocný*⁽¹⁾, když se může spojit s duší, která je tak naplněna pokorou, že neváhá zcela a bez výhrad se odevzdat a zasvětit jeho božské vůli. To je totiž jediný důvod, proč Maria vysloví svůj souhlas. Nepřijímá nabízené poslání, protože se jí líbí, nenajdeš tu ani náznak, že by si od toho sama něco slibovala nebo nárokovala. Neptá se ani na to, jak má překonat nevyhnutelné obtíže, které ve svém stavu musí předpokládat. Vykročila na novou tajemnou cestu s jedinou jistotou: *Vůle služebnice Páně* splývá s vůlí Pána v dokonalou jednotu.

Smlouva, kterou svým *Ať se stane* uzavřela s Hospodinem, otevírá cestu k naplnění dějin spásy.

Vrať se domů s vědomím, kdo je Ten, jemuž můžeš důvěřovat.

Navěky chci zpívat o Tvém milosrdenství⁽²⁾, *Tobě, který jediný jsi moudrý, bud skrze Ježíše Krista sláva na věčné časy.*

Bratr Amadeus

Poznámky:

⁽¹⁾ Lk 1,49; ⁽²⁾ Ž 89,2.

Svatý Tomáš Becket

„Pravý mučedník je ten, kdo se stal nástrojem Božím, kdo ztratil svou vůli ve vůli Boží a kdo už po ničem pro sebe netouží, dokonce ani po slávě mučedníka.“ Tato slova zazněla z úst martyra, o němž bude řeč tentokrát. Mimochodem: cituje je postava arcibiskupa v divadelní hře T. S. Eliota „Vražda v katedrále“, pojednávající o zavraždění sv. Tomáše Becketa. V těchto slovech je obsažena podstatá mučednictví jako takového, tedy i toho, které podstoupil právě tento muž, jenž byl reálnou předlohou pro postavu i hru.

Rodným městem budoucího světce byl Londýn, kde přišel na svět v roce 1117 či 1118. Na teologická studia ho jeho otec Gilbert vypravil do Paříže, později jako velice nadaný mladík studoval ještě církevní a světské právo v Bologni, kam ho vyslal arcibiskup Teobald, jehož byl pomocníkem a jenž v něm spatřoval velkou naději pro anglickou církev.

S rokem 1154 se druží první významnější Tomášova funkce – stal se canterburským arcijáhmem a beverleyským proboštem, o dva roky později ho král Jindřich II. jmenoval svým kancléřem. Tomáš se sice v předchozích úřadech osvědčil, ale to by nestačilo, rozhodující v tomto jmenování byla přímluva Teobaldova.

Jindřich svého rozhodnutí nelitoval, aspoň zpočátku. Tomáš Becket byl nesmírně schopný muž, však ho také král pověřil velmi významným úkolem – výchovou svého syna, nástupce trůnu. Taková čestná povinnost se nedává jen tak někomu. Tomáš si tedy musel Jindřichovu obrovskou důvěru vysloužit. Král sledoval zblízka i zpovzdálí jeho počínání v kancléřském úřadu, viděl, jak hájí práva trůnu a jak přítom ve prospěch koruny jedná bezohledně z pozice moci – vždy k plné vládcově spokojenosti co do výsledku; ale sledoval též, jak je neúplatný v otázkách obecných zákonů a nekompromisně zasáhne tam, kde byly překročeny; viděl také, jak země pod jeho rukama vzkvétá a jak se snaží o udržení míru v království. Zároveň byl výtečným společníkem při opulentních hostinách, které sám pořádal a které rozhodně nebyly vzorem odříkání v žádné oblasti.

Uběhlo pět let a Teobaldovou smrtí osiřel stolec canterburských arcibiskupů. Jindřich měl jasno, koho chce na jeho místo – kancléře Tomáše Becketa. Kalkuloval s Tomášovým přátelstvím, které se mělo

v jeho plánech přetavit v Tomášovu povolnost v oblasti vztahu církve a státu. Jinak řečeno, že nový arcibiskup půjde králi na ruku a bude mu ustupovat v jeho požadavcích na adresu církve.

Tomáš však po arcibiskupské mitře zrovna nedychtil a králi to sdělil. Navíc přidal i dovětek, že se obává královy zjištění, která motivuje tento jeho krok, a že se domnívá, že Jindřich chce jeho prostřednictvím ovládnout církev na Ostrovech. Vyjádřil též obavu, že by to ukončilo jejich přátelský vztah, protože on, jakožto člověk horující pro pravdu a právo, v žádném případě nemínil církev o její práva seabemně připravovat.

Canterburské kapitule nebylo po chuti, že se má stát anglickým primasem známý hyřil. To ale Jindřich nebral v potaz a přiměl její členy, aby Becketa arcibiskupem zvolili. Tomáš volbu akceptoval, ale protože nebyl knězem, musel nejprve přijmout kněžské svěcení a po něm v červnu roku 1162 i biskupské.

Jindřich brzy seznal, že Tomáš svým varováním nemluvil do větru. V čele anglické církve mu vyvstal protivník, o jakém se mu ani nezdálo. Prost jakéhokoli strachu z následků hájil Tomáš práva církve proti všem, kdo ji nějak poškozovali. Z velké části šlo v těchto sporech o neoblomný požadavek navrácení církevního majetku, který si král či šlechta neoprávněně přivlastnili a nejevili tendenci ho vrátet. Zasazoval se rovněž o to, aby kněží a řeholníci spadali výhradně pod církevní jurisdikci.

Tomáš se změnil i po osobní stránce. Tentam byl organizátor pravidelných pompézních hostin pro nejmocnější muže Anglie! Nyní zde byl arcipastýř hostící u svého stolu pravidelně chudinu. Tentam byl radovánek milovný kariérista, nyní zde stál asketa a dobrodinec dbající každým svým skutkem jedině o to, aby se lí-

bil Bohu. Sám později tento přerod označil jako „proměnu patrona herců a přítele lovců na pastýře duší“.

Anglický zeměpán se ho snažil všemožně „přivést k rozumu“, ale Tomáš, perfektně znalý církevního a světského práva, měl pro strach uděláno a neustoupil ani o píď. Proto Jindřich II. roku 1163 svolal synodu biskupů do Westminsteru, na které je chtěl „přitlačit ke zdi“ a přinutit uznat v tomto směru status quo ante, kdy církev v jistém směru podléhala trůnu, což Tomáš měnil všem před očima. Když nepochodil, svolal napřesrok do Clarendonu synodu další. Na ní zpravil přítomné biskupy o svém přání, aby se ztotožnili s jím sestavenými šestnácti body notně oklešťujícími papežskou, resp. církevní moc v Anglii (šlo tudíž o jakousi mírnější verzi pozdějšího Supremačního aktu Jindřicha VIII. z r. 1534, jenž měl neblahé následky pro tisíce pravověrných katolíků). V těchto tzv. *Clarendonských konstitucích* volal též po uznání práva na jmenování biskupů a opatů. Využíval přítom krize církve, kterou zrovna procházela vinou papežského schizmatu. Domníval se, že takto oslabený papež nebude mít čas ani prostředky proti němu vystoupit.

Tomáš Becket nechtěl o přijetí oněch bodů ani slyšet, nakonec ho ale spolubratři v biskupské službě přesvědčili, aby je poslal papeži ke schválení, aniž by je sám podepsal, neboť chtěli zachovat smír s panovníkem za každou cenu. Odpověď papeže Alexandra III. byla striktně negativní. Tomáš ho poté pokorně poprosil o prominutí, že se nechal ostatními biskupy zviklat, a od toho okamžiku byl pevně rozhodnut nikdy se podobné slabosti nedopustit. Nad jeho hlavou se ale začala pomalu stahovat mračna.

Král Jindřich II. ho totiž vyzval, aby se dostavil před jeho soud. Nemocný Tomáš mu ovšem nemohl vyhovět. Vladařova odpověď byla unáhlená a tvrdá: obvinil canterburského arcibiskupa z velezrady a zabavil mu všechn majetek. Na další soud se již Becket dostavil, nicméně ho na samém začátku přerušil rozhodným prohlášením, že zapověděl souzení duchovních osob státem a že se odvolává k papežskému stolci. Nebyl však naivní a pro jistotu v přestrojení za mnicha z Anglie odplul. Tím mimochodem porušil jeden z oněch šestnácti bodů *Clarendonských konstitucí*,

jenž obsahoval zákaz opouštět zemi bez panovníkova souhlasu.

Na kontinentě se ve francouzském Sensu setkal s papežem Alexandrem a požádal jej, aby ho zprostil úřadu. Nadarmo, Kristův náměstek ho v úřadu ponechal. Útočiště našel v cisterciáckém klášteře v Pontigny, ovšem jen nakrátko. Jindřich pohrozil všem cisterciákům vyhnáním z Anglie, pokud budou jejich řádoví spolubratři poskytovat Tomášovi nadále pohostinství. Tomáš nechtěl být mnichům v bílém hábitu přítěží, proto se v roce 1166 odebral do Sens, kde po dobu čtyř let žil asketickým životem v klášteře sv. Kolumby. Nemusel se nijak přemáhat, na odříkání byl zvyklý, i jako arcibiskup žil velmi skromně, jedl málo, pod reprezentativními šaty nosil kajčnickou žiněnou košili a hodně se modlil. V roce 1170 papež s francouzským králem Ludvíkem VII. vyjednali mezi oběma stranami příměří a Tomáš se směl vrátit do vlasti. Učinil tak navzdory předtuše, že si do Anglie pluje pro smrt. T. S. Eliot jeho rozvažování ztvárnil ve své divadelní hře literárně takto: „*Konec však bude prostý, náhlý, Bohem seslaný. Zatím se jádro našich prvních činů promění v stíny a boj se stíny. Těžší je čekání než dovršení. Vše připravuje výsledek.*“

Válečná sekera sice byla zakopána, Jindřich však Becketovi jeho vzdor neodpustil. Navíc Tomáš před odplutím ještě (po papežově schválení) uvrhl coby anglický primas do klatby dva věrolomné biskupy a sesadil arcibiskupa z Yorku, neboť ve svých úřadech selhali a jednali proti zájmům církve, jen aby se zalíbili králi. Přes přemlouvání a varování neustoupil, načež si tito biskupové u krále stěžovali. Samozřejmě argumentovali tak, aby krále získali na svou stranu, proto zmínili, že si tímto počinem Tomáš uzurpuje práva, která přísluší výlučně panovníkovi. Jindřicha Tomášovo jednání skutečně rozezlilo a nahlas přede všemi zabědoval: „*Moji poddaní jsou zbabělci a lidé beze cti! Nezachovávají věrnost svému pánu a dopouštějí, abych se stal terčem posměchu kdejakého kněžoura odvedle! Copak se nenajde nikdo, kdo by toho drzého kněze potrestal?*“

Vždy se najdou lidé, kteří se chtějí zavděčit vlivným a mocným. Tak se stalo i v tomto případě. Od králova dvora se onoho 29. prosince 1170 oddělila čtveři-

Vraždy Thomase Becketa
(anglický žaltář z počátku 13. století,
nejstarší známé vyobrazení)

ce šlechticů, která povzdech svého zeměpána pochopila jako skrytou výzvu či volání o pomoc. Byli to: Reginald Fitz-Urse, Wilhelm de Traci, Hugo Morville a Richard Brito. Vtrhli do Tomášovy canterburské rezidence a vyzvali ho, aby neprodleně zrušil církevní tresty, jimiž postihl dvojici biskupů a arcibiskupa z Yorku. Tomáš jejich strohý a zpupný požadavek odmítl, pročež tato čtveřice vsedla na koně a vrátila se pro své družiny.

Nedbaje nebezpečí, vydal se Tomáš do katedrály pomodlit se nešpory. Prozíraví Tomášovi služebníci chtěli před agresory bránu katedrály zatarasit, leč Tomáš jim to nedovolil. Prohlásil, že kostel není tvrz, aby se musel hájit, a že on je připraven umřít pro věc Boží.

Čtveřice šlechticů se vrátila se svými družinami a vnikla do katedrály, u jejíhož oltáře sv. Benedikta se zatím Tomáš Becket modlil. Nezareagoval na jejich poskytování: „*Kde je ten zrádce?!*“ Vstal teprve tehdy, když uslyšel slovo „arcibiskup“. Uvítal je slovy: „*Ano, jsem arcibiskup, ale nejsem žádný zrádce,*“ načež pokračoval: „*Tady mě máte, pro Boha a jeho církev jsem připraven prolít krev, ale jménem Páně vám zakazuji ublížit mým lidem!*“

Odpovědí mu bylo obvinění, že nezrušil tresty vůči biskupům, což canterburský arcibiskup okomentoval ujištěním, že je připraven svou krví zjednat církvi sváté pokoj. Vrhli se na něj a čtyřmi ranami mečem ho přímo na místě usmrtili.

Král Jindřich II. byl šokován, jaký spád věci po jeho slovech dostaly. Vyjádřil nad tím zkroušenou lítost a před papežovými posly a nejvyššími anglickými církevními hodnostáři odpřisáhl, že k vraždě canterburského arcibiskupa nedal příkaz a že je připraven činit pokání za to, že svými neuváženými slovy zavdal – byť nechtěně – příčinu k tomuto hrůznému činu. Jedním dechem slíbil poslušnost papeži a jeho nástupcům, složil přísahu, že se smíří s církví, vrátí jí všechny zabrané majetky a odstoupí od oněch nešťastných šestnácti bodů, které stály na počátku posledního sporu s Tomášem Becketem. V neposlední řadě slíbil, že se zúčastní křížové výpravy proti Saracénům. Poslední slib mu byl změněn na povinnost postavit tři kostely. Vypravil zavražděnému primasovi velkolepý pohřeb a k jeho hrobu následně vykonal pěší pouť. Když bylo Becketovo tělo připravováno do rakve, při odívání do slavnostního rubáše na něm odhalili žinici s četnými krvavými stopami po důtkách. Roku 1173 „*povýšil ještě dnes panující papež, čímž dopřál sluchu volání Anglie a vůbec křesťanstva, pana Tomáše do zářivého kruhu církevních světců,*“ jak v závěru svého románu *Král a světec* napsal C. F. Meyer.

Výše zmiňovaný Jindřich VIII. o 350 let později dokonal dílo Becketových vrahů, když nechal vyzvednout jeho relikviář a vedl soudní proces s Tomášovými kosterními pozůstatky. V něm byl canterburský arcibiskup shledán vinným velezradou a jeho kosti byly spáleny na hranici. S touto nenávistí doslova až za hrob dal Jindřich VIII. též přemalovat nástěnné malby tohoto mučedníka zobrazující a pro úplné vymazání jeho jména z paměti svých poddaných přísně zakázal jméno někdejšího kancléře a arcibiskupa připomínat. Nepodařilo se.

Kež je sv. Tomáš Becket vzorem pro všechny církevní představitele při jejich střetech se světskou mocí, aby měli odvahu hájit Boží pravdu a práva církve i za cenu prolítí krve a nesnažili se světu zalíbit pružností svých postojů.

Vánoce se svatým Františkem Saleským

- dokončení katecheze papeže Františka ze str. 2

do slávy a velkoleposti. Avšak stokrát dávám přednost pohledu na drahé malé Dítě, vložené do jeslí, než na všechny krále na jejich trůnech.“ (*Alla madre di Chantal, Annecy, 25 dicembre 1613, in Tutte le lettere, vol. II (1619-1622), a cura di L. Rolfò, Paoline, Roma 1967, 402-403 (Œuvres de Saint François de Sales, édition complète, Annecy, Tome XVI, 120-121)*) To, co říkal, je krásné. Ježíš, Král všehomíra, nikdy neusedl na trůn. Narodil se ve stáji – takto jsme ho spatřili – byl zavinen do plenek, položen do jeslí, a nakonec zemřel na kříži, byl zahalen do plátna a položen do hrobu. Evangelista Lukáš, když vypráví o Ježíšově narození, velice zdůrazňuje tento detail dřevátka položeného do jeslí, což znamená, že to není pouze logistický, nýbrž symbolický prvek. Co nám dává pochopit? Skutečnost, jakého druhu je Mesiáš, který se narodil v Betlémě, co je to za Krále, kdo je to Ježíš. Při pohledu na jesle, kříž, na Ježíšův život a jeho prostotu můžeme pochopit, kým je. Ježíš je Boží Syn, který nás spasil tím, že se stal člověkem jako my, zřekl se své slávy a pokořil se (srov. Flp 2,7-8). Toto tajemství konkrétně zahlédneme v ohnisku každého betléma, tedy v Dítěti ležícím v jeslích. Toto je „znamení“, které nám Bůh o Vánocích dává – tehdy to bylo znamením pro betlémské pastýře (srov. Lk 2,12), je to znamením dnes a bude provždy. Když andělé oznamují Ježíšovo narození, vyzývají: „Jděte a podívejte se“, znamením vám bude dřevátko položené do jeslí. Ježíšovým trůnem jsou jesle, za jeho kazatelského života je to ulice a na konci života kříž – to je trůn našeho Krále.

Toto znamení nám ukazuje Boží „styl“. Jaký je? Nezapomínejte na něj, nikdy na něj nezapomeňte: je to blízkost, soucit a vlídnost. Naš Bůh je blízký, slitovný a laskavý, jak je to patrné na Ježíšovi. Bůh si nás takto k sobě přitahuje – nezmocňuje se nás silou, nevnučuje nám svou pravdu a spravedlnost, nepřetahuje nás nátlakem, ale chce si nás připoutat láskou, něhou, soucitem. V jiném ze svých listů sv. František Saleský píše: „Magnet přitahuje železo a jantar přita-

huje slámu a seno. A přesto – ať jsme již kvůli své tvrdosti jako ze železa, anebo jako ze slámy kvůli své slabosti, máme se dát přitáhnout tímto malým nebeským Dítětem.“ [*A una religiosa, Parigi, verso il 6 gennaio 1619, in Tutte le lettere, vol. III (1619-1622), a cura di L. Rolfò, Paoline, Roma 1967, 10 (Œuvres de Saint François de Sales, édition complète, Annecy, Tome XVIII, 334-335)*] Naše síla a slabost se rozplynou jedině před jesličkami, před Ježíšem, anebo před křížem, Ježíšem chudým a obnaženým, avšak stále blízkým, slitovným a laskavým. Bůh našel nástroj, jímž si nás může přitáhnout, ať jsme kdekoli: je to láska, nikoli však vlastnická a sobecká, jaká bohužel často bývá lidská láska. Jeho láska je čirým darem a milostí, je cele a výlučně vyhrazena nám a našemu dobru. Touto odzbrojenou a rovněž odzbrojující láskou nás Bůh k sobě připoutává. Když totiž pohledneme na Ježíšovu prostotu, také my odkládáme výzbroj své pýchy a pokorně se za ním vydáváme, abychom prosili o spásu a odpuštění, o světlo do svých životů, abychom mohli jít dál. Nezapomínejte na tento Ježíšův trůn, kterým jsou jesle a kříž – to je Ježíšův trůn.

Další hledisko, které betlém zvýrazňuje, je chudoba – neboť chudoba je zde opravdu patrná – a sice chudoba vnímaná jako zřeknutí se jakékoli světské marnosti. Když pomyslíme, kolik peněz se utrácí ze světské marnivosti, jaké úsilí a hledání se na ni vynakládá! Ježíš se však ukazuje v chudobě. Svatý František Saleský píše: „Můj Bože! Kolik svatých pocitů vzbuzuje toto narození v našich srdcích! Především kvůli tomu, že nás učí dokonalému zřeknutí se všech statků, veškeré okázalosti tohoto světa. Nenacházíme jiné tajemství, v němž by se tak libě mísily něha a stříhost, láska a přisnost, sladkost a hořkost.“ [*A una religiosa dell'abbazia di Santa Caterina, Annecy, 25 o 26 dicembre 1621, in Tutte le lettere, vol. III (1619-1622), a cura di L. Rolfò, Paoline, Roma 1967, 615 (Œuvres de Saint François de Sales, édition complète, Annecy, Tome XX, 212)*] To vše spatřujeme v jesličkách. Dbejme na

to, abychom nesklouzli do světské karikatury Vánoc. V tom totiž spočívá problém, protože Vánoce jsou tímto tajemstvím, avšak dnes vidáme „jiné Vánoce“ v uvozkách, které jsou světskou karikaturou a umenšují Vánoce na konzumní a sentimentální svátek. Je pěkné slavit, avšak ať se tím Vánoce nevyčerpají, protože jsou něčím jiným. Boží láska není přeslazená, jak dokazují Ježíšovy jesle. Boží láska není pokrytecká, okázalá dobrota, za níž se skrývá hledání vlastního povyražení a pohodlnosti. Naši předci, kteří poznali válku a hlad, dobře věděli, že Vánoce jsou radostí a svátkem, avšak prožívaným ve střídmosti a prostotě.

Uzavřeme to myšlenkou sv. Františka Saleského, kterou jsem uvedl také ve zmíněném apoštolském listě. Nadiktoval ji sestřím vizitantkám, a to – pomyslete – pouhé dva dny před svou smrtí. Řekl jim: „Vidíte Ježíška v jesličkách? Přijímá všechny útrapy své doby, chlad a vše, co Otec dopouští. Neodmítá drobné útechy, které mu dává matka, a není psáno, že by někdy vztáhl ruce k matčině prsu, ale vše ponechává její péči a předvídatosti; tak i my nemáme po ničem toužit ani nic odmítat, ale snášet vše, co nám Bůh pošle, zimu i nepřízeň počasí, vše...“ [*Trattenimenti spirituali, Paoline, Milano 2000, 463 (F. De Sales, Entretiens spirituels, Œuvres. Textes présentés et annotés par A. Ravier avec la collaboration de R. Devos, Bibliothèque de la Pléiade, Gallimard, Paris 1969, 1319)*] A zde je, drazí bratři a sestry, velké ponaučení, které k nám přichází od Dítěte Ježíše skrze moudrost svatého Františka Saleského: po ničem netoužit a nic neodmítat, přijímat vše, co nám Bůh posílá. Ale pozor! Vždy a výlučně z lásky, vždy a výlučně z lásky, protože Bůh nás miluje a ustavičně si přeje pouze naše dobro.

Pohledme na jesle, které jsou Ježíšovým trůnem, podívejme se na Ježíše na judských a galilejských cestách, jak hlásá Otcovo poselství, a vzhledneme k Ježíši na jiném trůnu, na kříži. To je to, co nám Ježíš nabízí: tuto cestu, ale je to cesta vedoucí ke štěstí. Všem vám a vašim rodinám přeji ještě krásnou dobu vánoční a dobrý začátek nového roku!

Zdroj: <https://www.vaticannews.va/cs>
(Redakčně upraveno)

Homilie o Narození Páně

A položila jej do jeslí, protože nenašli místo v útulku. (Lk 2,7) Jeho matka jej položila.

Josef se neodvážil dotknout se toho, o němž věděl, že není jeho synem. Obdivuje Novorozeně, těší se z něho, ale netroufá si vzít je do náruče.

A položila jej do jeslí. Proč do jeslí? Aby se splnila předpověď proroka: Vůl zná svého hospodáře a osel jesle svého pána. Mne však Izrael nezná (srov. Iz 1,3). A na jiném místě stojí psáno:

Zachraňuješ lidi, i dobytek, Hospodine. (Ž 36,7) Jsi-li člověk, pak jez chléb, jsi-li zvíře, pak jdi k jeslím.

Protože pro něho nebylo místa v útulku. Je to výstižné: nenašli místo v útulku; protože nevěřící židovský svět všechno opatřil mřížemi. Nenašel místo ve svatostánku, který byl přeplněn zlatem, drahým kamením, hedvábím a stříbrem. Ale on nepřišel na svět uprostřed zlata a stříbra, nýbrž uprostřed odpadků, ve stáji, kde to bylo vystláno nečistotami našich hříchů. Kde je totiž stáj, tam je i nečistota; přišel na svět uprostřed nečistoty, aby napřímil ty, kteří tonou v nečistotě. *Nuzného pozvedá z prachu, z kalu vytahuje ubožáka. (Ž 113,7)* Narodil se uprostřed smetí, na kterém ležel i Job, dříve než dostal korunu. Nenašli místo v útulku. Ten, kdo strádá nouzí, může zde načerpat útěchy.

Josef a Maria, Matka Páně, neměli žádného sluhu ani služku. Přišli z Galileje, z Nazareta, bez soumara. Byli v jedné osobě pán i sluha. Zní to jako něco neslychaného, že se obrátili na útulek, aniž by vstoupili do města. Ostýchavá chudoba se neodvážila zamíchat se mezi bohaté.

Uvažte hloubku té bída: obrátili se do stáje. Není tu řečeno, že by ta stáj stála u hlavní cesty, nýbrž daleko, na boční cestě, stranou od vojenské cesty. Ne u silnice, nýbrž stranou, ne na cestě Zákona, ale na boční uličce evangelia. Nikde jinde nebylo místo pro narození Vykupitele, jen u jeslí, u koryta, ke kterému se přivazují mezci a osli. Kéž by mi bylo dovoleno vidět ty jesle, v nichž ležel Pán! Teď si pokládají křesťané za čest odstranit jesle z hlíny a nahradit je stříbrnými.

Ale pro mě byly ony jesle, které byly odstraněny, drahocennější. Pohanský svět

se plahočí za zlatem a stříbrem; křesťanská víra si zaslouží jesle z hlíny.

Ten, který leží v těch jeslích, pohrdá zlatem a stříbrem. Nepohrdám těmi, kteří vystavili úctě stříbrné jesle, stejně jako nepohrdám těmi, kteří zhotovili pro chrám zlaté nádoby. Avšak obdivuji Pána, který je Tvůrce všeho světa, ale narodil se nikoliv uprostřed zlata a stříbra, nýbrž na hlíně.

A byli v té krajině pastýři, kteří měli noční hlídku. Nenašli by Krista, kdyby nebděli.

Úkolem pastýřů je bdít. Krista nenašel nikdo, jen pastýři, kteří byli bdělí. Proto říká i nevěsta: *Já spím, ale moje srdce bdí. (Pis 5,2) Ten, jenž chrání Izraele, nedřímé a nespí. (Ž 121,4)* V té krajině byli pastýři. I Herodes tam byl, i velekněží a farizeové. Ale oni spali, když byl Kristus nalezen v samotě.

Pastýři bděli a drželi noční hlídku u svého stáda. Oni bděli nad svým stádem proto, aby tam nevtrhl vlk. Protože mnoho škodné zvíře ohrožovalo stádo, byli nad míru bdělí. Bděli společně nad stádem Páně, ale nemohli je zachránit.

Proto prosí Pána, abys přišel a chránil jejich stádo. A hle, stanul u nich anděl. Ti, kteří tak pozorně bděli, si zasloužili, aby k nim přišel anděl. Jasnost Boží je ozářila; i báli se velice. Člověk při své vrozené bázlivosti nemůže patřit na mimořádné zjevení. Protože pastýře přemohl strach, byl jim přiložen jako náplast na ránu hlas: *Nebojte se! Dokud neodložíte strach, nemůžete slyšet má slova: Narodil se vám Spasitel, to je Kristus Pán, v městě Davidově.*

Není lehké to pochopit. Když se ukázalo, jak jsou pastýři udivení, přidal se náhle velký zástup nebeského vojska, který chválil Boha a říkal: *Když jen jeden zvěstoval narození Páně, tak je namístě, že nejen*

ten jeden vystupuje jako svědek, ale celý zástup spolu s ním volá: Sláva na výsotech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle... Hle, co se stalo. Na nebi, kde nevládne žádný nesoulad, panuje sláva. Na zemi, kde jsou den co den války, je mír. Na zemi pokoj! U koho? U lidí. Proč nemají pohané žádný mír? Proč nemají Židé žádný mír? Protože stojí psáno: *Pokoj lidem, kteří mají dobrou vůli. Jinými slovy, lidem, kteří přijímají novorozeného Krista. I pravili pastýři mezi sebou: Pojďme do Betléma! Chceme být svědky toho, co bylo řečeno.*

Jako muži, kteří jsou skutečně bdělí, neříkají: „My chceme vidět to dítě, my chceme vidět to, co nám bylo oznámeno,“ nýbrž: „My chceme vidět Slovo, které se stalo.“ – *Na počátku bylo Slovo. (Jan 1,1) A Slovo se stalo tělem. (Jan 1,14)* „Chceme vidět, jak Slovo, které vždycky bylo, se pro nás stalo. Slovo, které učinil Pán a nám je zjevil.“ A pospíšili si. Protože byli plní posvátného nadšení, našli také to, co hledali. Hle, co našli: Marii a Josefa. A co bylo dále? Našli Marii a Josefa. Našli Marii, matku, našli Josefa, pěstouna. A dítě položené v jeslích. Když to spatřili, oznámili, co jim bylo řečeno o tomto dítěti. Maria pak uchovávala všechna ta slova a ve svém srdci o nich uvažovala. Co znamená ten výraz uvažovala?

Chce říci: uložila je ve svém srdci, přemýšlela o nich a zapamatovala si je. Kdosi to popsal takto: Protože byla svatá a četla Písmo a důvěrně znala proroky, vzpomínala, co jí řekl anděl Gabriel a co nalezla v předpovědích proroků. Ve svém srdci srovnávala to, co viděla, zda slova: *Duch Svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní. Proto to svaté, co se z tebe narodí, bude nazváno Syn Boží (Lk 1,35)*, skutečně platí. Neboť tak to řekl anděl. Ale Izaiáš předpověděl: *Hle panna počne a porodí syna. (Iz 7,14)* Toto četla, ono slyšela. Viděla před sebou ležet chlapce, viděla, jak chlapec pláče v jeslích, viděla před sebou ležet Božího Syna, svého jediného Syna. A jak jej tak viděla, srovnávala to, co četla, s tím, co sama prožila. Tak jak ona přemítala ve svém srdci, tak i my chceme přemýšlet o tom, že se nám dnes narodil Kristus Pán.

Z Bibliothek der Kirchenväter přeložil -Iš- (Redakčně upraveno)

Svatý Josef – pravzor chudoby

„Josefe, synu Davidův, neboj se přijmout Marii, svou manželku; neboť co v ní bylo počato, je z Ducha Svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů.“ (Mt 1,20–22)

Josef se tedy nemohl stát skutečným otcem, nýbrž jen pěstounem po tisíciletí očekávaného Mesiáše. Josef se stal pro Marii zástupcem Ducha Svatého. Měl za úkol po léta doprovázet a chránit našeho jediného Spasitele.

Anděl Páně odhalil Josefovi smysl jeho života: měl od nynějška žít zcela pro Boha a jeho svatou Matku; ale na druhé straně chtěl Bůh sv. Josefa zvláštním způsobem obdarovat. Je zřejmé, že poznal cenu Dítěte i Panny Marie jako žádný jiný člověk. A v porovnání s tímto pokladem měl všechno ostatní na světě za pouhé nic. Josef věděl: můj Bůh a mé všechno. Vše ostatní má nějakou cenu do té míry, nakolik mu to může pomoci, aby Boha lépe pochopil a lépe vnitřně miloval.

Je zřejmé, že po tomto zjevení, které se mu dostalo od anděla, se Josef ustavičně ptal sám sebe, jak by mohl Boha dokonaleji milovat, ať už v nadpřirozeném, či v přirozeném řádu života.

V nadpřirozené rovině to bylo jasné: úplné podřízení vlastní vůle svaté vůli Boží; ničemu nedávat přednost před Bohem, nic s Bohem nesrovnávat. V přirozené rovině očekával Josef prst Boží Prozřetelnosti. Musíme předpokládat, že Josef byl rozhodnut připravit božskému dítěti co nejlepší kolébku z nejkrásnějšího dřeva. Ale skutečnost, že podle císařova příkazu musel putovat do Betléma, mu dala najevo, že Bůh si žádnou krásnou kolébku nepřeje. Bůh zavřel Josefovi dokonce i noclehárnu. A tak Bůh sám chtěl, aby se jeho Syn narodil ve stáji mezi dobyt看em a nepořádkem. I v této stáji udělal Josef, co bylo možné, aby připravil božskému Dítěti důstojný příbytek. Ale prostředků k tomu bylo jen poskrovnu.

To první, co Josef poznal na Ježíško vi po narození z Panny Marie ve stáji, byla neobyčejná chudoba Božího Syna a Krále, který se stal člověkem. Je jisté, že jak pastýři, tak mudrci z Východu přinesli s sebou dary. Ale náhlý a nečekaný rozkaz k útěku do Egypta udělal ze Svaté rodiny i z Josefa opět dokonalé chudá-

ky. V Egyptě si vytvořil určitou existenci a příležitost k práci, ale brzy opět dostal příkaz, aby se vrátil podle vůle Boží do Nazareta, a tak upadl opět do úplné bídy. Celý jeho život doprovázela chudoba a je nesporné, že Josef tuto chudobu přijímal a miloval, protože ze všech událostí svého života věděl, že Bůh si přeje, aby byl chudý.

Vykupitelské dílo Ježíše Krista, jeho božského svěřence, se nebude opírat o pozemské statky, nýbrž právě o úplný opak; jeho vykupitelské dílo se má uskutečnit skrze absolutní chudobu Spasitele, až za cenu oběti jeho pozemského života. Největší čin Boží moci se má uskutečnit skrze bezvýznamnost, nemajetnost, skrze vzdání se všeho pozemského, dokonce i pozemského života.

Protože Bůh to tak chtěl a protože Bůh právě tak chtěl zjevit svou vznešenost, žil Josef důsledně v duchu chudoby.

To patří k podstatným rysům katolíků, ale bylo to ovšem všeobecně zapomenuto, avšak je naprosto nezbytné.

*Antonio Palomino (1655–1726):
Sen svatého Josefa*

*Guido Reni (1575–1642):
Svatý Josef s dítětem Ježíšem*

Skutečná obnova členů církve svaté není bez obnovy ducha chudoby možná. Svatý Kajetán píše ve svém pojednání o chudém Jezulátku v jesličkách svým příbuzným doslova toto:

„Vidím Krista, který je chudobný, a sebe jako bohatého, jeho jako pohrdaného, a sebe jako váženého. Chci se mu alespoň o krok přiblížit, a proto jsem se rozhodl, že se vzdám všeho, co z pozemských statků vlastním. Neustanu v rozdávání toho, co mám, chudým, až se pro Krista stanu tak chudý, že po své smrti dostanu jen z něčí laskavosti místo k pohřbení.“

První osobnost Nového zákona, která následovala důsledně chudobu Spasitele, byla nejsvětější Panna Maria. Svatý Alfons Maria Liguori ve své knize *Vznešenosti Panny Marie* má jednu kapitolu nazvanou *O Mariině chudobě*. Píše tam mezi jiným: „Ježíšovou dokonalou učednicí a věrnou následovnicí jeho vzoru byla Maria.“

Petr Canisius ukazuje, že Maria s dědictvím po svých rodičích mohla žít pohodlný život bez námahy, ale chtěla být chudá a podržela si jen nepatrný díl a všechno ostatní dala do chrámu a chudým. Mnozí se domnívají, že učinila slib chudoby, a sama zjevila sv. Brigitě: „Od začátku jsem slíbila Pánu, že nebudu vlastnit nic na tomto světě.“ Dary, které obdržela od mudrců, jistě neměly malou cenu, ale ona je rozdělila chudým, jak dosvědčuje sv. Bernard: „Zlato, které jí přinesli mudrci, jak to odpovídalo jejich postavení, si neponechala pro sebe, ale skrze Josefa je rozdala chudým...“

Takto zjevila sv. Brigita: „Všechno, co jsem mohla mít, jsem dala chudým; pro sebe jsem si ponechala jen to nejnnutnější na výživu a ošacení...“ Jedním slovem, žila stá-le chudá a chudá také skonala.

Je nesporné, že sv. Josef s tímto životním ideálem Ježíše a Marie plně souhlasil a ve svém životním způsobu se s ním plně ztotožnil.

Spasitel žádá ode všech, kteří mu chtějí náležet, ducha chudoby: „Jen jedno ti schází: Jdi, prodej všechno, co máš, rozdej chudým a budeš mít poklad v nebi. Pak přijď a následuj mne.“ (Mk 10,21)

Když pořádáš oběd nebo večeři, nezvi své přátele, ani své bratry, své příbuzné nebo bohaté sousedy; neboť i oni by tě také pozvali, a tak by se ti dostalo odměny. Ne. Když děláš hostinu, pozvi chudé, zmrzačené, chromé a slepé. Blaze tobě, nemají, čím by se ti odplatili. (srov. Lk 14,12n)

„Nemůžete sloužit Bohu a mamonu.“ (Mt 6,23) – „Udělejte si přátele z nepravého mamonu, aby vás přijali do svých příbytků, až váš majetek pomine.“ (Lk 16,9) – „Jak těžké je pro bohaté vstoupit do Božího království.“ (Mk 10,23) Učedníci byli překvapeni jeho slovy, ale Ježíš opakoval: „Snáze projde velbloud uchem jehly než boháč do Božího království.“ Je vidět, že Spasitelova výzva k duchu chudoby je jednoznačná a jasná, ano, Pán tím dokonce podmiňuje věčnou spásu.

Pro sv. Josefa byla tato cesta k nebi na-prosto jasná. Je sice pravda, že pro lidskou společnost je soukromé vlastnictví nezbytné, ale ne každá láska k majetku je dobrá. Křesťanství požaduje ve velké míře vnější zřeknutí se pozemských dober a vždy vnitřní odloučenost. Bohatý má, nehledě na nezbytnosti, pozemská dobra, která má k dispozici, a také jejich přírůstek, dát potřebným; chudý má svou chudobu přijmout s vnitřním svobodným souhlasem, a to pro nadpřirozené následování příkladu chudého Krista. Dokonale chudobný je ten, kdo má nedostatek a kdo chce mít nedostatek z lásky k Ježíši Kristu a jeho svaté církvi.

Zřící se pozemských dober však nemusí být vždy to nejlepší. Bez pobídky, jakou přináší soukromé vlastnictví, by někteří lidé upadli do lenosti a lhostejnosti. Mnoho lidí má povinnost starat se o rodinu; rodina ovšem potřebuje pozemská dobra. Důležitější je, abychom se řídili potřebami vlast-

ního stavu a úkolů, které máme, a přitom se omezili na to, co je nezbytné, neboť náš Pán nazývá bohatství „trním, které dusí semeno Božího slova“. (srov. Mt 13,22) Duch chudoby však předpokládá velkou důvěru v Boha, a především velkou nadpřirozenou lásku k Bohu, která Boha hodnotí jako jediné dobro, od něhož pochází všechna (dobra) ostatní.

Právě doba materialismu a zesvětštění potřebuje důsledný příklad katolíků v oblasti chudoby ducha. Na druhé straně i v oblastech pravého katolicismu je stále dostatek nouze, která by mohla být zmírněna dobročinností.

Být chudým samo o sobě ovšem ještě neznamená žádnou ctnost. Tou je jen nadpřirozená láska k chudobě, jak říká sv. Bernard ve svém 100. dopisu. Jak chudoba, tak majetek mají své opodstatnění jen ve světle slov sv. Augustina: „Miluj to jedno dobro, ve kterém jsou všechna ostatní dobra. Tím dobrem je Bůh.“

Svatý František Saleský nám připomíná pravdu stvoření: „Nic z toho, co máme, nám nepatří.“

Bůh nám to vše dal do správy a chce, abychom to užitečně a se ziskem spravovali, to znamená k prospěchu Boží slávy a spásy duší. Pán nám připomněl, abychom se nestarali příliš úzkostlivě.“

Pro ducha skutečně evangelijní chudoby platí ujištění, o kterém mluví Pán ve svém horském kázání: „Nemějte tedy sta-

**Bartolomeo Altomonte (1694–1783):
Smrt svatého Josefa**

rost a neříkejte: Co budeme jíst? Co budeme pít? Co si budeme oblékat? Po tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. Hleďte především Boží království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.“ (Mt 6,31–33)

Konečně je nutno dodat, že množství a druh našeho majetku není rozhodující pro úspěch našeho apoštolátu. Svátý Josef se stal hlavou Svaté rodiny a ochráncem církve právě pro svou dokonalou chudobu.

*Z SKS 13/95 přeložil -ire-
(Redakčně upraveno)*

Bartolomé Esteban Murillo (1618–1682): Svatá rodina

Živý betlém

Malebné městečko Greccio, ležící 90 kilometrů severně od Říma v údolí Rietti, by se sotva zapsalo do paměti lidí, kdyby nebylo známé událostí v životě sv. Františka z Assisi (1181–1226) a jeho „živých jesliček“. Greccio, obklopené dubovými lesy, bylo zajisté jedním z oblíbených míst tohoto svěťce; poustevna byla jako hnízdo vsazené do skalní stěny. Právě tam chtěl František v roce 1223, tři roky před svojí smrtí, slavit nezapomenutelné Vánoce a jedinečným způsobem tak ohlašovat vánoční poselství, které se dotýkalo lidí tehdy a dotýká se i dnes.

Od svého pobytu ve Svaté zemi v roce 1219 a návštěvy Betléma měl František, velký milovník Ukřížovaného, zvláštní lásku k Ježíšovu dětství a k svátku jeho narození. Příchod božského Dítěte na tento svět nazýval „svátkem svátků, kdy se Bůh stal malým dítětem“ a slavil ho s nevyslovitelnou vroucností. František si dokonce přál, jak je to uvedeno v jeho prvním životopisu, aby o tomto svátku „chudí a hladovějící byli nasyceni bohatými a aby vůl a osel dostali více zrna a sena než obvykle“. Když jeden z bratrů namítal, že pokud svátek Vánoc připadne na pátek, nemělo by se jíst maso, František mu rázně oponoval a řekl, že v takovýto den by měly i „stěny jíst maso“.

Rok 1223, rok „živého betléma“ v Grecciu, byl pro 42letého Františka těžkým rokem. Po sporech s římskou kurií při sestavování regule svého řádu musel přijmout změny a dělat kompromisy, které byly pro něho velmi bolestné. Snad právě proto si assiský Poverello (Chudáček) předsevzal, že Kristovo narození v Betlémě bude v tomto roce před ním a všemi shromážděnými lidmi znázorněno co nejvěrněji a nejautentičtěji. Chtěl tak nádherně ilustrovat spásnou událost v kraji, který je podobný městům v Palestině, ale zároveň chtěl, aby společně s rozjímajícími účastníky mohl mít osobní podíl na nouzi a strádání božského Novorozenátka. Proto se měla slavnost odehrávat venku, v chladném zimním prostředí – tedy

v Grecciu, kde Giovanni Velita, Františkov přítel a velkodušný dobrodinec, daroval svěťci a jeho spolubratrům minoritům zalesněnou skálu, kde se usadili.

Tohoto drahého přítele šlechtického původu, který měl dobrou pověst a požíval velké úcty mezi lidmi, si krátce před Vánoce dal světec zavolat do Fonte Colombo. Svatý Tomáš z Celana (asi 1190–1260), který se jako 25letý přidal k františkánské žebravé řeholi a byl zajisté účasten Františkova svatořečení 16. července 1228, dostal v tomto období od papeže Řehoře IX. úkol sestavit první biografii svého zakladatele. Kniha *Vita prima S. Francisci* (První kniha biografie sv. Františka) byla papeži odevzdána a oficiálně potvrzena již v únoru 1229. Díky mnohým, v té době ještě žijícím, očitým svědkům dokázal v 30. kapitole věrně popsat nezapomenutelnou vánoční událost z 24. na 25. prosince 1223.

* * *

„Asi čtrnáct dní před Narozením Páně si ho (Giovanniho Velitu) povolal blažený František k sobě, jak to často dělával, a řekl mu: »Chceš-li, abychom blížící se slavnost Vánoc slavili v Grecciu, tak si pospěš a pečlivě obstarvej, co ti řeknu. Chtěl bych totiž oslavit památku tohoto Dítěte, které se narodilo v Betlémě, a chtěl bych, nakolik je to jen možné, na vlastní oči vidět trpkou bídu, kterou Dítě muselo snášet, když leželo na seně v jeslích, u nichž stál vůl a osel.« Když si to tento dobrý a oddaný muž vy-

Ve svatyni v Grecciu mohou návštěvníci – vedle klenotu, kterým je malá jeskyně vytesaná do skály, považovaná za původní místo živého betléma – obdivovat sbírku betlémů ze všech koutů světa a kultur.

slechl, hned všechno připravil na určeném místě tak, jak mu to světec přikázal.

Den radosti se blížil, čas radosti na-
dešel. Z různých stran přišli františkán-
ští bratři, muži a ženy z okolí připravili
svíce a fakule, aby osvětili tu noc, kdy vy-
šla zářivá hvězda osvětlující všechny dny
a všechny časy. Konečně přišel také Fran-
tišek, a když viděl, že všechno je připa-
raveno, zářil radostí. Postavili jesle, vložili
do nich seno a přivedli vola a osla. Jed-
noduchost je poctěna, chudoba vyvýše-
na, pokora zvelebena a z Greccia se stá-
vá nový Betlém.

Noc je jasná jako den a lidé i zvířata se
cítí blaženě. Lidé se sem scházejí a obno-
vení tajemné události je naplňuje novou
radostí. Lesem znějí písně a od skal se od-
ráží jásot. Bratři zpívají, přinášejí tak Bo-
hu náležitou chválu a celá noc plesá čistou
radostí. Boží světec stojí u jesliček, pro-
niknut svatou zbožností, s bolestným po-
vzdechem a zároveň s překypující podivu-
hodnou radostí. U jeslí se slaví slavnostní
mše svatá – kněz pociťuje doposud nepo-
znanou útěchu. František si obléká dalma-
tiku – byl totiž jáhnem – a libozvučným
hlasem zpívá evangelium. Jeho hlas, jeho
silný hlas, něžný hlas, jasný hlas, jeho li-
bozvučný hlas vyzývá všechny k nejvyšší
chvále. Potom shromážděnému lidu ká-
že o narození chudého Krále a blahorečí
městu Betlému. Často, když chce vyslo-
vit jméno »Ježíš«, řekne naplněn velkou
láskou: »Děťátko betlemské«. A když vy-
slovuje slovo »Betlém«, zní to jako jemně

PUZZLE BETLÉMA, 20 – 2 028 dílků

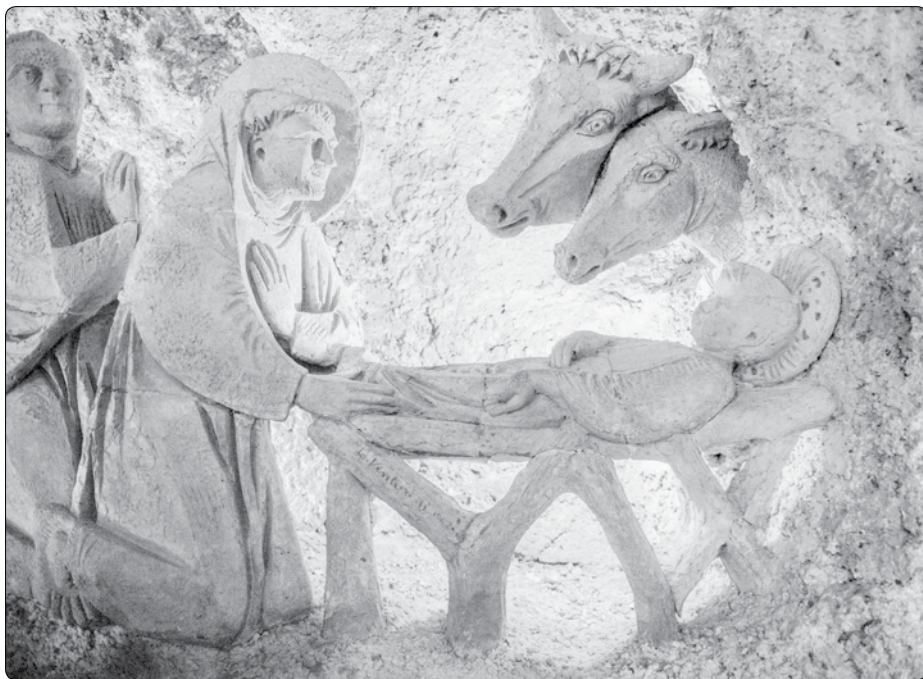
Cena 180–500 Kč

Objednávky:

Římskokatolická farnost Třebíč-město,
Martinské nám. 20, 674 01 Třebíč
tel. 728 133 220

trebicmartin@volny.cz

Více na www.trebicmartin.cz.

bečení jehňátka. Jeho ústa jsou naplněna
více láskou než slovy. Když říkal »Děťátko
betlemské« anebo »Ježíš«, dotýkal se jazy-
kem rtů, jako by v celé plnosti vychutná-
val sladkost těchto slov.

V překypující míře se zde rozmnožily
dary Všemohoucího. Jeden zbožný muž
měl podivuhodné vidění: Viděl v jeslič-
kách ležet nehybného chlapečka a viděl
rovněž, jak k němu přistupuje Boží svě-
tec a dítě budí jakoby z hlubokého spán-
ku. A toto zjevení nebylo nevístižné; Je-
žíš byl v mnoha srdcích zapomenut. Boží
milostí ho svatý služebník František pro-
budil a živá vzpomínka na něho zůstala
hluboce vtištěná v jejich paměti. Když se
noční slavnost skončila, každý odcházel
domů v blažené radosti.

Seno, které leželo v jesličkách, si li-
dé uchovali, aby jim Pán, jenž rozličnými
způsoby prokazuje své milosrdenství,
uzdravil jejich koně a jiná zvířata. A vskut-
ku. Stalo se, že zvířata, sužovaná různými
nemocemi, byla znovu zdravá, když do-
stala trochu z tohoto sena. Ba i ženy tr-
pící těžkými a dlouhotrvajícími porodní-
mi bolestmi šťastně porodily, když na ně
položili několik stébel ze sena z jesliček.
Rovněž početným poutníkům, kteří sem
přišli, se zde dostalo vytouženého zdraví
z různých neduhů.

Později místo, kde stály jesličky, bylo
posvěceno na chrám, aby tam, kde se kdysi
živila zvířata senem, mohli lidé v budouc-
nosti jako pokrm duše a k posvěcení těla

požívat Tělo Beránka bez poskvrny, Je-
žíše Krista, našeho Pána, který sám sebe
obětoval v nekonečné lásce a který s Ot-
cem a Duchem Svatým žije a kraluje ja-
ko věčně oslavený Bůh po všechny věky
věků. Amen. Aleluja, aleluja.“

* * *

Tolik zpráva Tomáše z Celana o „prv-
ním živém betlémě“ v katolické církvi, po
němž tehdy sv. František tak velice toužil
a který se od té doby stal inspirací pro „ži-
vé betlémy“ na všech kontinentech.

Jak nerozlučně jsou spojeny Betlém
a Kalvárie, dřevo jeslí a dřevo kříže, to jen
pár měsíců po této události v Grecciu za-
kusil František na vlastním těle, když se
v září 1224 na hoře La Verna stal nosite-
lem viditelných ran svého milovaného Pá-
na, který mu v podobě okřídleného serafí-
na vtiskl stigmata Ukřižovaného.

Z Vítězstvo Srdca 149/2022
přeložil a upravil -dd-

Gloria in excelsis Deo

Postavy kolem jesliček

Jsou to dávné svaté postavy, obklopují jesličky, nebo hledají cestu ke stáji. Nacházejí tak cestu k tajemství života a světa. Maria, Josef, andělé, pastýři: to je lid kolem Dítěte.

Co nám říkají tyto svaté postavy?

Andělé

Volají k adoraci, od níž sami přicházejí. Znají bytost toho, který tu jako chudý tak nenápadně leží v jeslích: oni v nebi

ustavičně patří na jeho slávu. Proto přinášejí na zemi klanění a chválu. Chtějí nám pomáhat, abychom Krista lépe poznali a plni radosti a obdivu jej chválili, a to daleko nade vše, co můžeme nyní o něm pochopit.

Maria

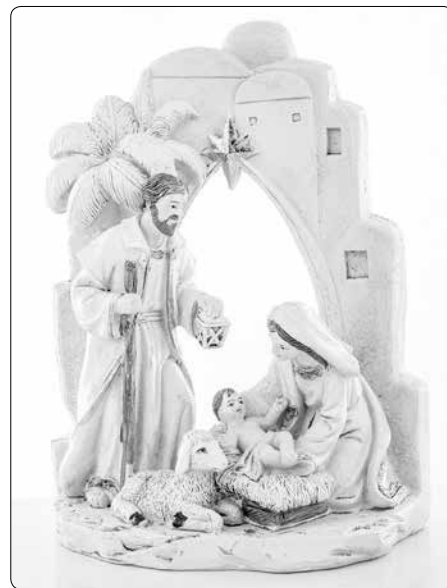
Klečí u jesliček jakožto ta, která toto Dítě, Božího Syna, nechala vstoupit do svého života, která mu odevzdaně slouží a daruje ho dále lidem. Maria nechala vstoupit Ježíše do svého života bezpodmínečným ANO. Jen ten, kdo říká ano bez výhrad, když jej zastihne Boží otázka, počne Ježíše Krista a může jej dále nést světu.

Toto Mariino ANO není jednorázová událost, nýbrž stalo se základním řádem jejího života. Poznamenává její život až do nejmenších podrobností a uskutečňuje se v jejím sebezapření, v onom odevzdání, které je připraveno ke každé službě. Jestliže ANO pro Ježíše je opravdové, osvědčuje se vždy v tiché, věrné službě pro něho.

Již v Betlémě držela Maria toto Dítě vstříc všem, kteří je hledají. Již zde se stává velkou dávkou dějin spásy – lidským obrazem Boha Otce, který nám daruje svého Syna. Ani my nepřijímáme štěstí Ježíšovy blízkosti nikdy jen sami pro sebe. Čím hlouběji jej můžeme přijmout, tím více se stává naším povoláním, abychom jej darovali druhým, abychom žili tak, že jej mohou u nás nalézt.

Josef

Je to muž na okraji, ve stínu; muž mlčenlivé připravenosti a pomoci; muž, do jehož života Bůh natrvalo zasáhl nový-

mi pokyny a posláním. Jeho vlastní plány jsou mlčky překonány. Je to muž, který si chtěl připravit bezpečnou domovinu v tichém lesku uctívaného Boha a který byl poslán do nejistoty a pochybností, do obtížné námahy, do soužení svědomí, na divoké a větru otevřené cesty, do nevládné stáje a nehostinné cizí země. Je to muž, který šel a který slouží.

Josef stojí u jesli jakožto ten, který mlčí a poslouchá a stará se pečlivě o druhé, především o Dítě. Tíse nese velkou námahu, aniž by zůstával u svých vlastních přání a bolestí. Dává nám poznat, jaké štěstí spočívá v tom, zapomenout na vlastní štěstí a i v temnotách, v nichž sám nevidí, jak se Bůh stává člověkem, být stále k dispozici.

Pastýři

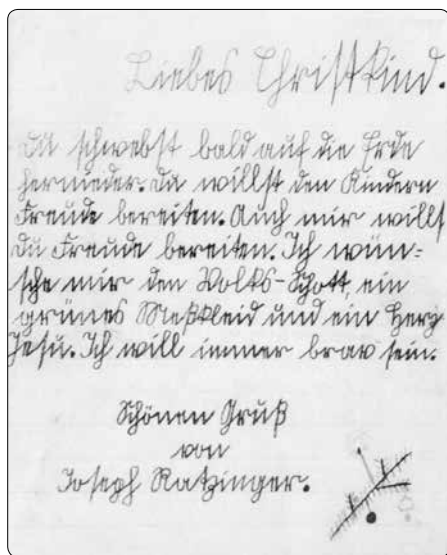
U jesli nepotkáváme žádné bohaté, kteří uspokojili všechny své touhy. Ale jsou tu chudí, pastýři, lidé, kteří žijí pod širým nebem. Nejsou pevně a bezpečně zařízeni v teplém domově. Bdí uprostřed noci, přijímají poselství a uvěří mu. Protože všeho nechávají, najdou Dítě. V úžasu mu otevírají své srdce. Toto Dítě v něm zaujme své místo a nechá v něm propuknout tak velké radosti, že tito chudí lidé se spojují ve své chvále s anděly.

V jeslích se snoubí nebe se zemí. U jesli už vůbec není oddělujících hranic a vzdáleností. Kdo klečí u jesli a klaní se, je spojen se všemi, kteří dělají totéž na širé zemi, a stojí již ve společenství nebe, ve společenství andělů a svatých.

Zdroj: Archiv Světla

Dopis pro Ježíška od budoucího papeže

Jako každé dítě, napsal svého času i sedmiletý druhák Joseph Ratzinger na Vánoce Ježíškovi svoje nejtajnější přání. Svědčí o tom zažloutlý dopis sourozenců Marie, Georga a Josepha z roku 1934, když hluboce věřící rodina Ratzingerů žila docela skromně a spokojeně v Aschau am Inn. Jelikož papír byl vzácný, tento „dopis pro Ježíška“ byl od všech tří sourozenců. Jeden po druhém napsali svá přání na přední a zadní stranu.

Josephův dopis pro Ježíška

Marie, nejstarší z nich, po celý život pečlivě opatrovala tento seznam přání, který byl objeven jen náhodou v roce 2012 při rekonstrukci domu papeže Benedikta XVI. v Pentlingu. „Papež se z nalezeného dopisu velmi radoval a usmíval se nad jeho obsahem,“ prozradil Georg Gänswein, bývalý osobní sekretář dnes již zesnulého papeže. Mimochodem, malý Joseph si nepřál ani hračky, ani sladkosti, ale pouze náboženské věci, aby si mohl doma se starším bratrem Georgem „zahrát“ na nedělní mši svatou, což byla oblíbená činnost chlapců, vzpomíná jejich sestra Marie.

Novinář Peter Seewald v životopisném díle *Benedikt XVI. – život* popisuje kariéru Josepha Ratzingera od jeho narození v Marktl am Inn až po jeho odstoupení z papežského úřadu. Vzpomenut je také „dopis pro Ježíška“ z roku 1934:

„V dopise pro Ježíška, nejstarším písemném »dokumentu« pozdějšího papeže, se starým německým písmem píše: »Milý

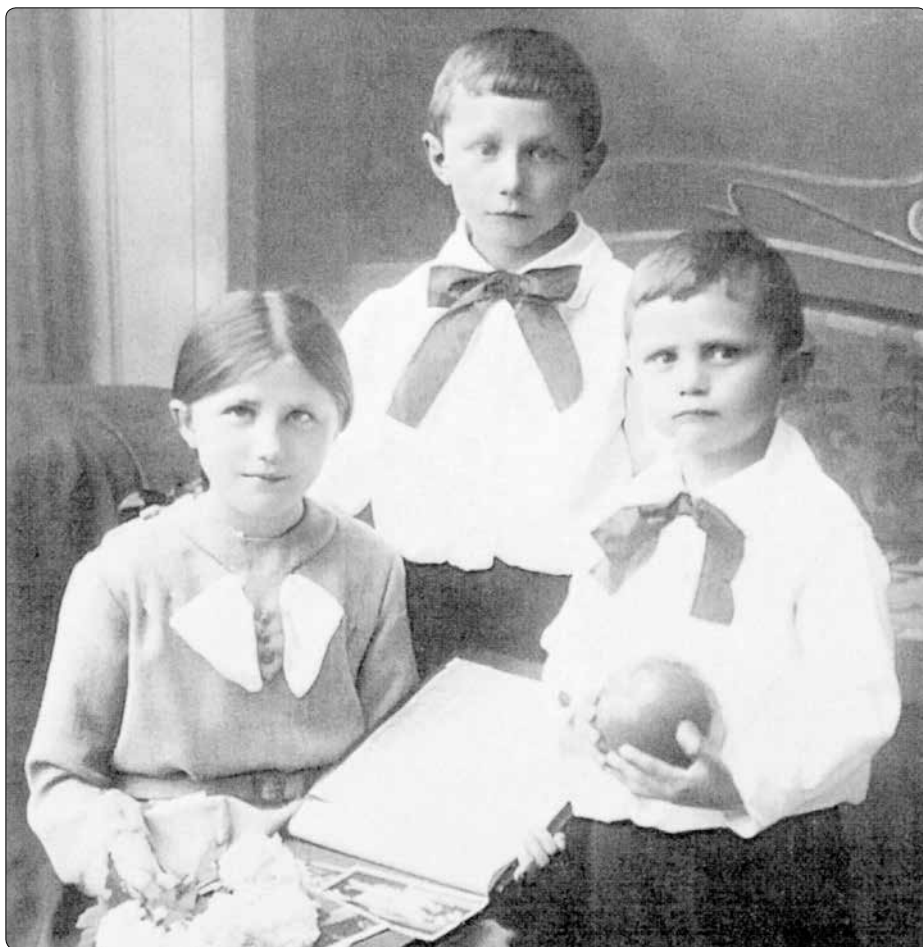
Ježíšku! Již brzy sestoupíš na zem. Dětem chceš udělat radost. Také mně chceš udělat radost. Přejí si lidový misál, zelené mešní roucho a Srdce Ježíšovo. Chci být vždy dobrý. S pozdravem od Josepha Ratzingera.« Pod text nakreslil vánoční jedlovou větvičku se svíčkou a vánoční baňkou. Marie si přála v té době populární vánoční knihu *Das Wunderstündlein* (Hodinka zázraků), Georg noty s církevní hudbou a zároveň s bratrem bílý ornát, aby si spolu mohli hrát na kněze.“

Štědrý večer v rodině Ratzingerů

V rozhovoru uveřejněném krátce před Vánocemi 2012 Georg Ratzinger vyprávěl: „Štědrý den začal, samozřejmě, návštěvou rorátní mše svaté na úsvitě. Pak jsme se my děti trochu postily, protože jsme věděly: Dnes je příprava na Vánoce. Na Štědrý den do oběda, jelikož už byly prázdniny, jsme s bratrem trochu pracovali na betlému. Nebyly to velké a umělecky

významné jesličky, nikdo z nás nebyl takový umělec. Posbírat tufové kameny na březích Salzachu, písek, ale i jalovec, šišky a mech, a pak postavit stáj – to všechno nám zabralo dost času.

Po jednoduchém obědě nás dva maminka vždy poslala ven. Když byl sníh, rádi jsme sáňkovali, jinak jsme chodili na procházky. Později odpoledne jsme se celá rodina scházeli v kuchyni k modlitbě – klečeli jsme na zemi, s lokty opřenými o sedadlo židličky. Otec se předmodlival, jak jinak, radostný růženec a přidal i několik adventních modliteb. Potom jsme už my děti byly dost netrpělivé, a tak u nás Ježíšek chodíval již velice brzy, okolo páté. Když zazvonil zvonek, mohly jsme vejít do obýváku, kde už stál na stole vánoční stromeček s hořícími svíčkami, ozdobený vánočními baňkami, andělskými vlasy, pozlátkem a též hvězdičkami, srdíčky a kometami, které naše maminka vyřezala z tzv. kdoulového sýru, a na samém

Zleva: Marie, Georg a Joseph Ratzingerovi

vršku ozdobná špice. Při tomto všem se nám rozbušilo srdce. Pak jsme zpívali vánoční koledy. Později, když jsme už byli starší, hrál jsem na housle, bratr na klavír a naše sestra na harmonium. Maminka byla dojatá až k slzám a otec, který všechno pozorně a kriticky sledoval, nás nakonec přece jen pochválil.

Potom jsme mohli jít k dárkům; každý na svoje místo s talířem plným vánočního pečiva, které napekla maminka. Většinou jsme dostali praktické věci, oblečení, jež jsme potřebovali, třeba nějakou stavebnici a sestra panenku. Můj malý bratr dostal plyšová zvířátka, protože měl rád zvířata a přírodu. Stále si vzpomínám na příhodu, kdy měl Joseph dva roky: naproti našeho domu byl největší obchod v městečku, měl výklad nádherně vyzdobený jedlovými větvičkami, panenkami, vláčky, různými hračkami a plyšovým medvědem. Ten se nám líbil ze vše-

ho nejvíc, a tak jsme se každý den před Vánoce chodili dívat na medvěda ve vitrině, až když najednou – pár dní před Vánoce – medvěd zmizel! To Josepha tak zarmoutilo, že se rozplakal. Jeho radost byla však o to větší, když na Štědrý večer seděl medvěd uprostřed jeho dárků.

Pak jsme večereli. Prostě. Ano, vždy to byl vzrušující den; výjimečný den v ročním koloběhu, protože takovou intenzivní rodinnou oslavu, takové rodinné setkání, to jsme jindy nezažili. A pak jsme museli jít spát, protože půlnoční mše svatá byla přesně o půlnoci. Ale rodiče nás opět vzbudili a na vánoční mši svatou jsme šli společně. Kostel byl plný a vládla v něm slavnostní atmosféra. Byly Vánoce – zejména při proměňování jsme mysleli na to, že: *toto je Pán, který je zde nyní s námi.*“

*Z Vítězství Srdca 149/2022
přeložil a upravil -dd-*

Liturgická čtení - dokončení ze str. 3

tebou všechny tvé nepřátele. Zjednám ti veliké jméno, jaké mají ti nejvyšší na zemi. Určím svému izraelskému lidu místo, zasadím ho tam a bude tam bydlet. Nebude se již děsit a lidé oddaní zločinu se neodvážejí ho sužovat jako dříve, v dobách, kdy jsem ustanovil nad svým izraelským lidem soudce. Popřeji mu pokoj ode všech jeho nepřátel. Hospodin ti oznamuje, že vystaví dům tobě. Až se naplní tvé dny a uložíš se ke svým otcům, vzbudím po tobě potomstvo, které vzjede z tvých útroby, a upevním jeho království. Já mu budu otcem a on mi bude synem. Tvůj dům a tvé království potrvá přede mnou navěky, tvůj trůn bude pevný navždy.“

2. čtení: Řím 16,25-27

Bratři! Bůh vás může utvrdit, (abyste žili) podle evangelia, jak jsem vám to hlásal, a podle kázání o Ježíši Kristu. Bylo vám zjeveno toto tajemství, které bylo skryté od věčných časů, ale dnes je zřejmé předpověďmi Písma na příkaz věčného Boha a oznámeno všem národům, aby ho vírou poslušně přijaly. A proto Bohu, který jediný je moudrý, buď skrze Ježíše Krista sláva na věčné věky. Amen.

Evangelium: Lk 1,26-38

Anděl Gabriel byl poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené s mužem jménem Josef z Davidova rodu, a ta panna se jmenovala Maria.

Anděl k ní vešel a řekl: „Buď zdráva, milostiplná! Pán s tebou!“ Když to slyšela, ulekla se a uvažovala, co má ten pozdrav znamenat. Anděl jí řekl: „Neboj se, Maria, neboť jsi nalezla milost u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Bude veliký a bude nazván Synem Nejvyššího. Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida, bude kralovat nad Jakobovým rodem navěky a jeho království nebude mít konce.“

Maria řekla andělovi: „Jak se to stane? Vždyť muže nepoznávám.“ Anděl jí odpovídal: „Duch Svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní. Proto také dítě bude nazváno svaté, Syn Boží. I tvoje příbuzná Alžběta počala ve svém stáří syna a je už v šestém měsíci, ačkoli byla považována za neplodnou. Vždyť u Boha není nic nemožného.“

Maria řekla: „Jsem služebnice Páně; ať se mi stane podle tvého slova.“ A anděl od ní odešel.

MÍSTO U VÁNOČNÍHO STOLU

„Na světě jsou i v současnosti miliony hladovějících dětí. Není možné je fyzicky posadit k našim svátečním tabulím, ale prostřednictvím Mary's Meals jim můžeme nabídnout jídlo, které je nakrmí po celý rok a zajistí jim vzdělání. Pouhých 550 Kč nasytí jedno dítě na celý školní rok,“ říká Petra Burianová, česká ambasadorka hnutí Mary's Meals, moderátorka a spoluvůdkyně pořadu *Pečeni na neděli*. A dodává: „Můžeme se společně pokusit co nejvíc vyvážit skutečnost plných stolů na jedné a prázdných žaludků na druhé straně světa. Založme novou tradici a prostřeme u štědrovečerního stolu symbolický talíř, jímž nasytíme jednoho nebo i více školáků, kteří žijí v nejchudších oblastech světa. Dáme jim tak jistotu, že se hlad do jejich života nevrátí, ale také šanci získat vzdělání a naději na lepší budoucnost.“

Humanitární organizace **Mary's Meals** vznikla před 21 lety. Jejím hlavním posláním je poskytovat jídlo dětem v těch nejchudších zemích světa. Aktuálně takto každý školní den pomáhá již 2 429 182 dětem v 18 zemích.

Více na www.marysmeals.cz/misto-u-vanocniho-stolu.

Ing. Marek Telička,
tiskový mluvčí Mary's Meals ČR
marek.telicka@marysmeals.org
tel. +420 602 141 046

Milé sestry, milí bratři! Rodina je podle křesťanské definice společenství, ve kterém jeden druhého nese a ve kterém nese jeden břímě druhého. Svatá rodina, Ježíš, Maria a Josef, je nám darována jako ideální vzor lidské rodiny. Nic, co bylo Bohem ustanoveno, není v naší společnosti tak nepochopeno jako rodina. Dokonce je jí opovrhováno, počínaje nejvyššími reprezentanty našeho státu až po zákonodárství našich soudů. Již na prvním listě Písma svatého stojí nezapomenutelné slovo, jehož skutečnost mnozí lidé dnes bolestně zažívají: „Není dobré, aby byl člověk sám.“ (Gn 2,18) Nejsmutnější slova, která stojí v Novém zákoně, vyslovil 38 let ochrnutý v sloupovi v Bethesdě: „Nemám nikoho, kdo by mě do rybníka odnesl.“ (Jan 5,7) „Nemám nikoho“, tak nemůže člověk vůbec žít důstojně, neboť člověk je jako obraz Boží povolán na tento svět. A Bůh není samotář! Bůh není starý mládenec, chcete-li, ale Bůh je mnohý. On je jako rodina. Je více jak příznačné, že byl první člověk stvořen ve dvou: jako muž a žena. A protože je Bůh trinitární, tedy je ve třech, jsou ti dva, muž a žena, povoláni ke společnému manželství, aby z jejich dvojice byla trojice, totiž rodina. To je to praurčení lidství. A skutečná lidská kultura má jako základ tuto svatou trojnost, kterou nazýváme rodina.

Rodina je vlastně svaté místo, jako na poušti, když se Jahve zjevil v hořícím keři Mojžíšovi a anděl na něj zavolal: „Zuj si opánky; neboť půda, na které stojíš, je svatá.“ (Ex 3,5) Manželství je proto taková svatá země, neboť je pramenem rodiny. A rodina je teprve právem třikrát svatá země, protože se skládá ze tří, ne-li dokonce z více osob. A proto je první neděle po vánočních svátcích oprávněně zasvěcena svátku Svaté rodiny a tím svátku Svaté Trojice, ale právě rodině jako trojici v dimenzi lidského bytí.

Již jsem o tom mluvil v mnoha kázáních a znova to zopakují, že řeckokatolická církev uctívá zajímavou ikonu, na které jsou dvě linky: jedna vertikální a jedna horizontální. Vertikální linka ukazuje úplně nahoře na okraji obrazu Boha Otce. Přímo pod ním, vertikálně, je vidět Duch – holubice. A bezprostředně pod ním na spodním okraji obrazu stojí chlapec Ježíš, tedy vertikálně: Otec, Duch

Svatá rodina, Ježíš, Maria a Josef

Joachim kardinál Meisner

Kázání na svátek Svaté rodiny
v kolínské katedrále 28. prosince 2013

a Syn. A vedle toho jsou napsána nezapomenutelná slova: „Sanctissima trinitas increata“ – „Nestvořená Nejsvětější Trojice“. Proto jsou manželství a rodina nerozlučitelné a patří do vnitřní svatyně naší křesťanské víry, to znamená do Nejsvětější Trojice. Proto nemůžou být manželství a rodina překonané životní formy. Kde nebudou v úctě, uškodí to jak dětem, tak celé kultuře.

Maria počala dítě z Ducha Svatého a přivedla ho k životu jako všechny matky. Bůh Stvořitel vybral dítěti před jeho narozením nejjistější a nejchráněnější místo, totiž matčino lůno, jež bohužel dávno tuto ochrannou funkci ztratilo, když myslíme na strašlivý počet potratů. Maria, jako předobraz matek, nosí dítě, od kterého se sama nechává nést, neboť její dítě je skutečně dítě Boží, které nese všechna břemena světa. Ale i pozemské děti jsou pro rodiče nejen zátěž, nýbrž především vnesou smysl, důstojnost a zodpovědnost do života člověka, do života rodičů. Přijí-

Liturgická čtení

1. čtení: Gn 15,1-6; 21,1-3

Hospodin se obrátil na Abráma ve vidění těmito slovy: „Neboj se, Abráme, já jsem tvůj štít, tvá odměna je převeliká.“ Abrám řekl: „Pane, Hospodine, co mi dáš? Nemám děti, dědicem mého domu bude damašský Eliezer.“ Abrám pokračoval: „Nedal jsi mi potomka, bude po mně dědit jeden z lidí mého domu.“ Tu mu Hospodin řekl: „Ten po tobě dědit nebude; kdo však vyjde z tvého lůna, ten bude po tobě dědit.“ Vyvedl ho ven a pravil: „Pohlédni na nebe a spočítej hvězdy, můžeš-li je spočítat!“ – a dodal: „Tak (četné) bude tvé potomstvo!“ (Abrám) Hospodinu uvěřil, a ten ho za to uznal za spravedlivého. Hospodin navštívil Sáru, jak slíbil, a splnil Sáře dané slovo. Sára počala a porodila

Dokončení na str. 16

mají pro přítomnost a pro budoucnost dítěte a tím světa zodpovědnost, stejně jako Bůh Otec nese starost a zodpovědnost za nás. Je to vidět zvláště na mladých lidech, když se stanou rodiči. Vyznačují se zvláštní důstojností.

Maria a Josef budou pak později své dítě Ježíše hledat, když se jim po pouti do Jeruzaléma na zpáteční cestě ztratí. A Pán později řekne: „Hleďte a naleznete.“ (Mt 7,7) Oba hledali Ježíše mezi příbuznými a známými a našli ho mezi ztracenými v chrámu, kde se jim dal poznat. Ježíš se tedy zdržuje mezi ztracenými. Narodil se mezi volem a oslem a zemřel mezi dvěma zločinci. Skoro v každé rodině se nacházejí členové, které někdy označujeme jako „ztracení“. Kolik matek a otců pláče pro tyto zmíněné ztracené děti! Často jsou léta na cestě, aby je hledali. A často zbytečně! Musíme je ale nadále hledat našimi modlitbami. Modlit se za člověka znamená přece nechat pocítit přítomnost Boží v srdcích druhých. „Hleďte, a naleznete!“ Možná musejí mnozí rodiče při těchto Pánových slovech vzít své srdce do obou rukou a říci: „Pane, věřím; pomoz mé nevěře!“ (Mk 9,24)

Maria a Josef tedy také ztratili Ježíše. Zůstali bez Krista. Snad smíme říci: bez Boha. Nebyl k nalezení. Co ale dělají? – Vydají se na cestu, hledají tři dny, dokud ho nenajdou, a nalézají ho v chrámě

Dokončení na str. 16

Svatá rodina, Ježíš, Maria a Josef

- dokončení ze strany 15

v Jeruzalémě uprostřed učenců. Dokud chrám stál, přebýval v něm Bůh. Ale nezůstane z něho kámen na kameni. Proto bude Syn, který plní Otcovu vůli, v nebi jako na zemi, jediný chrám Boží na světě. On sám řekl zahalenými slovy: Zbořte tento chrám a ve třech dnech ho opět vystavím (srov. Jan 2,19). Myslel samozřejmě chrám svého těla, které po třech dnech přešlo od smrti k životu. Všude, kde je uctíváno a rozdělováno jeho eucharistické Tělo, tam je tento chrám. Tam lze nalézt Krista. K tomuto cíli se musíme vydat neděli co neděli, abychom ho našli, jinak ho ztratíme z očí. Odcizíme se mu. A potom lze lehce být nevěrným.

V rodině bychom se měli navzájem ctít a navzájem se hledat, dokud se opět nenalezneme. Čím křesťanštější je ono nalezení, tím více je to také darování se. Tvrdě na sebe narážejí obě řeči, Mariina: „tvůj otec a já“ a jeho odpověď:

„můj Otec“. Ježíš přece nemůže mít dva otce. Ježíš odrůstá vůli svého pěstouna a vrůstá do vůle svého skutečného Otce. Maria a Josef ho svobodně odevzdávají. Ale měli s tím i potíž, takže jim patří pokárání: „Nevěděli jste, že musím být v tom, co je mého Otce?“ (Lk 2,49) Jak často to říkají někteří synové a dcery, kteří v sobě cítí duchovní povolání a kterým pak rodiče brání ho následovat: „Nevíte, že musím být v tom, co je mého Otce?“ A nejen při duchovních povoláních, ale mohou nastat i jiné životní situace. To je význam křesťanské výchovy: „Ubytovat“ děti v tom, co patří Otci v nebi, a ne jen v tom, v čem rodiče chtějí. To znamená: dát dětem volnost pro vlastní cestu. Kristus lidi nikdy na sebe nevázal. Nikdy neřikal: „Teď zůstaň u mě, já jsem tě vyléčil, já jsem ti pomohl“, ale vždy potom říkal: „Jdi, tvá víra ti pomohla, již nehřeš.“

Žádný z nás z nebe nespádl. Přišli jsme na svět v rodině. Žijeme v rodině a ve společenství. Denně se musíme vydávat na cestu, abychom se navzájem hledali a nalézali. A tím, že se nalezneme, nalezneme také Pána. Svátek Svaté rodiny je pozemský svátek Nejsvětější Trojice, v němž zažíváme náš vlastní původ a otci, matce, prarodičům a sourozencům děkujeme za dar rodiny, za dar společenství, které nás nechává růst a žít. Amen.

Z www.erzbistum-koeln.de přeložil -tk-

Liturgická čtení - dokončení ze str. 15

Abrahámovi v jeho stáří syna, jak to Bůh předpověděl. Abrahám dal svému narozenému synovi, kterého mu Sára porodila, jméno Izák.

2. čtení: Žid 11,8.11-12.17-19

(Bratři!) Protože Abrahám věřil, uposlechl (Boží) výzvy, aby se vystěhoval do země, kterou měl dostat v dědičné držení; vystěhoval se, ačkoli nevěděl, kam jde. I (neplodná) Sára uvěřila, a proto dostala sílu stát se matkou, a to přes svůj pokročilý věk, protože se spolehla na toho, který ten slib dal.

A tak z jednoho muže, a to už vetchého, vzešlo tolik (potomků) jako hvězd na nebi a jako písku na mořském břehu, který nikdo nespočítá.

Protože měl Abrahám víru, přinesl Izáka v oběť, když ho (Bůh) zkoušel. Svěho jediného syna chtěl obětovat, třebaže mu bylo slíbeno: „Od Izáka budeš mít potomky.“ On totiž uvažoval takto: Bůh má dost moci, aby vzkřísil třebas i mrt-

vě. Proto také (Izáka) dostal nazpátek i jako předobraz.

Evangelium: Lk 2,22-40

Když nadešel čas očistování podle Mojžíšova Zákona, přinesli (Ježíše) do Jeruzaléma, aby ho představili Pánu, jak je psáno v Zákoně Páně: „Všechno prvorozené mužského rodu ať je zasvěceno Pánu!“ Přitom chtěli také podat oběť, jak je to nařízeno v Zákoně Páně: pár hrdliček nebo dvě holoubata.

Tehdy žil v Jeruzalémě jeden člověk, jmenoval se Simeon: byl to člověk spravedlivý a bohabojný, očekával potěšení Izraele a byl v něm Duch Svatý. Od Ducha Svatého mu bylo zjeveno, že neužije smrt, dokud neuvidí Pánova Mesiáše. Z vnuknutí Ducha přišel do chrámu, právě když rodiče přinesli dítě Ježíše, aby s ním vykonali, co bylo obvyklé podle Zákona. Vzal si ho do náručí a takto velebil Boha: „Nyní můžeš, Pane, propustit svého služebníka podle svého slova v pokoji, ne-

bof moje oči uviděly tvou spásu, kterou jsi připravil pro všechny národy: světlo k osvícení pohanům a k slávě tvého izraelského lidu.“

Jeho otec i matka byli plni údivu nad slovy, která o něm slyšeli. Simeon jim požehnal a jeho matce Marii prohlásil: „On je ustanoven k pádu a k povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se bude odporovat – i tvou vlastní duši pronikne meč – aby vyšlo najevo smýšlení mnoha srdcí.“

Také tam byla prorokyně Anna, dcera Fanuelova z Aserova kmene. Byla značně pokročilého věku: mladá se vdala a sedm roků žila v manželství, potom sama jako vdova – bylo jí už čtyřiaosmdesát let. Nevycházela z chrámu a sloužila Bohu posty a modlitbami ve dne v noci. Přišla tam právě v tu chvíli, velebila Boha a mluvila o tom dítěti všem, kdo očekávali vykoupění Jeruzaléma.

Když vykonali všechno podle Zákona Páně, vrátili se do Galileje do svého města Nazareta. Dítě rostlo a sílilo, bylo plné moudrosti a milost Boží byla s ním.

Svatý Cyriak Eliáš Chavara

Indie. Tato asijská země určitě nepatří k těm, které v člověku okamžitě vyvolávají myšlenku na katolictví. Nicméně i ona vydala světce, vzpomeňme jen sv. Marii Terezií Chiramel Mankidiyanovou, o které jsme ve Světle už také psali (22/2017). Víru sem podle tradice jako první přinesl apoštol sv. Tomáš a v 16. století zde odvedl obrovské penzum práce sv. František Xaverský. Podobně obdivuhodnou práci vykonal o tři století později sv. Cyriak Eliáš Chavara.

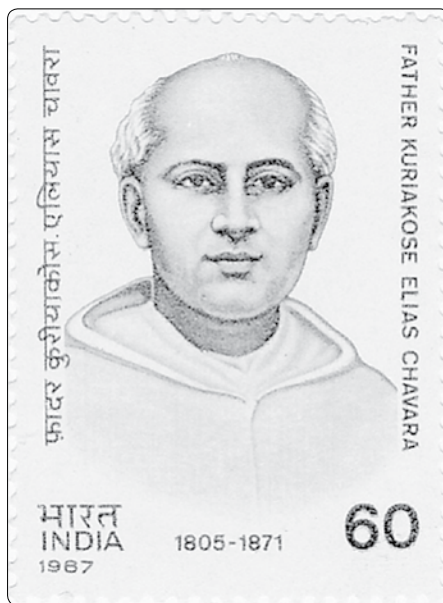
Tento muž se narodil 10. února 1805 v indické Kainakaře (ve státě Kerala) a patřil ke křesťanům syrsko-malabarského obřadu, tj. k jedné z východních církví setrvávajících v jednotě s Římem. Jako na mnohé jiné světce (a nejenom na ně) měla na Cyriaka zásadní vliv jeho matka, která mu předala pevnou a čistou víru. S těmito velmi cennými duchovními základy vstoupil po absolvování střední školy v Pallipuramu do kněžského semináře, který v roce 1829 opouštěl s kněžskou tonsurou a výbornou přípravou, kterou získal od skvělých kněží. Vysvětil jej malabarský biskup Maurillo Stabellini.

Vrátil se do Pallipuramu, kde plnil funkci zástupce rektora Tomáše Palackaly, dokud se nevydal po cestě, na kterou ho volal Pán. Ta spočívala v rozvíjení činného apoštolátu, který od roku 1831 prováděl prostřednictvím kněžského společenství Služebníků Neposkvrněné Panny Marie, jehož dům otevřel v Mannanamu, a od 11. května prostřednictvím Kongregace Služebníků Neposkvrněného Početí, v tento májový den založené. Nezaložil kongregaci sám, u jejího zrodu stáli spolu s ním rektor Tomáš Palackala a P. Tomáš Porukara, přičemž apoštolát si otcové zakladatelé vetkli do štítu coby hlavní poslání této kongregace.

Zdárně se rozvíjela, na čemž mělo toto trio hlavní podíl, nicméně uběhlo pár let a P. Cyriak zůstal na vedení kongregace sám – oba Tomáše si totiž k sobě povolal Bůh. Po dlouhých modlitbách ohledně dalšího působení této mladičké řeholní rodiny dospěl P. Chavara, pro něhož byla modlitba naprostým základem všeho, k zásadnímu rozhodnutí, které obraťtem realizoval: přeměnil ji na terciářské společenství bratrů karmelitánů, zasvěce-

né Matce Boží Neposkvrněného početí, a ještě téhož roku se radoval z jeho církevního schválení. Právě v den Neposkvrněného početí Panny Marie pak skládal řeholní sliby a přijal jméno Cyriak Eliáš od Svaté rodiny. Skládal je do rukou P. Marcela Berardiho, italského karmelitána a apoštolského vikáře v jedné osobě. První komunitu tvořilo kromě něj ještě deset dalších kněží.

O šest let později toto společenství Cyriak definitivně sloučil s karmelitánským řádem, dnes je kongregace známá pod názvem karmelitáni od Neposkvrněného početí Nejsvětější Panny Marie a její členové krom jiného šíří kult eucharistického Krista a Panny Marie – tuto úctu oživil právě sv. Cyriak Eliáš Chavara. Později založil i ženskou větev – Kongregaci Matky Boží z hory Karmel. (V současnosti je zástupců mužské větve na 2 300 ve 14 provinciích, sester je kolem 5 000 v 18 provinciích.)

*Sv. Cyriak Eliáš Chavara
na indické poštovní známce z roku 1987*

Tento zbožný indický kněz se vyznačoval znamenitým organizačním talentem. Na vlastní kůži poznali Cyriakův talent ti, kteří s ním spolupracovali a na které kladl tak jako na sebe vysoké nároky. Jiný dar, jímž P. Chavara oplýval, dar řeči, poznávali na vlastní uši posluchači jeho homilií, katechezí, rekolekcí či přednášek – v kostelích, ve školách, v konferenčních sálech. Oboje pak kvitovali s povděkem lidé, kteří si jej vyvolili za duchovního vůdce. Zvláště se snažil o formaci bohoslovců a mladých rodin. Všechny dobré vlastnosti a vlohy ocenili pak vysoce postavení činitelé syrsko-malabarské církve, kteří jej jmenovali generálním vikářem. Pro posílení víry, vymýcení nesprávné nauky a udržení jednoty s Římem, která se vinou svévole některých jeho souvěrců ocitla v ohrožení, sepsal P. Cyriak Eliáš několik knih, mj. i liturgických, kdy syrsko-malabarskou liturgii sestavil podle latinského vzoru. Přičítají se mu tak hlavní zásluhy na tom, že nedošlo k bolestnému odštěpení od Říma.

Horlivost ho neopouštěla nikdy, stále hledal cesty, jak nacházet nové ovce pro Kristův ovčinec a jak posilovat na duchu ty, které již v něm přebývají. Zakládal proto kněžské semináře, zavedl nepsanou povinnost ročních duchovních cvičení pro kněze, otvíral hospice, věnoval se vydávání katolických novin a sestavování programů pro katechumeny.

Zemřel 3. ledna 1871 v Koonammavu – v náručí svého přítele a duchovního vůdce P. Leopolda Beccara. Ten později napsal o P. Chavarovi do Říma tyto řádky: „*Plody jeho snažení jsou takové, že syrsko-malabarská církev změnila svou tvářnost. A skutečnost, že se nám zdejší křesťanská komunita jeví tak vyspělá, vědomá si svých povinností, oddaná Bohu a poslušná apoštolskému vikáři, je zásluhou, jak tady všichni vědí, tohoto řeholníka.*“ Papež Jan Pavel II. ho 8. února 1986 prohlásil za blahoslaveného, stávající pontifik 23. listopadu 2014 za svatého. Beatifikační akt přitom proběhl při mši svaté sloužené v syrsko-malabarském ritu na stadioně Nehru v Kottayamu, během návštěvy Indie, přičemž beatifikační formulí pronesl polský papež v jazyce malayam, který syrsko-malabarská církev přijala za liturgický po II. vatikánském koncilu. Světcovy ostatky spočívají od roku 1889 v Mannanamu.

Rodina je srdcem církve

Malý chvalo zpěv na rodinu

Co je rodina?

Mluvili o ní básníci, filosofové, myslitelé, představitelé církve. Jestliže teď o ní chce mluvit i benediktinský mnich, pak proto, že sám patří k mnišskému společenství, které tvoří velkou rodinu. Rodinu, kterou založil v 6. století sv. Benedikt, dědic antického *gens* a římského *pater familias*.

Jak nás to kdysi učili naši učitelé, chtěl bych se pokusit vycházet z tohoto slova samotného. Slovo *familia* vychází ze slova *famulus* (sluha), *famulari* (sloužit). Rodina podléhá velkému zákonu výměny: Ctí otce i matku (kteří ti darovali život), abys i ty sám byl živ a mohl dál předávat život. Jak bychom mohli darovat něco, když jsme to nepřijali? To je ona úžasná výměna, to je božský zákon.

Rodina a její kořeny

Rodina nevznikla z lidských představ. Je přirozenou institucí. Je ustanovena Bohem, je Boží myšlenkou. Je identická s bytím člověka jako takového, nejen proto, že člověk je plodem rodičovského spojení, které znamená společenství, ale i proto, že člověk se může vyvíjet a zdokonalovat jen v rodině a jejím prostřednictvím. Všechny úděsné moderní opovázlivosti, směřující ke změně zděděných zákonů, vycházejí buďto z neznalosti přírodního zákona, nebo ze vzpoury lidí proti němu.

Co je zákon přirozenosti? Je to struktura bytí, jak byla koncipována Tvůrcem a zůstane až do konce času. Ochranný rámec rodiny je pro člověka tak nezbytný, že vlčí děti, nalezené koncem minulého století⁽¹⁾, nebyly schopny přežít. Děti, které našla a odkojila vlčice, nebyly schopné napřímít se a mluvit. Velmi brzy zemřely. Tento případ ilustruje Aristotelovu definici člověka: Člověk je společenská bytost. „Malé kuřátko,“ říká Charles Maurras, „proklube svou skořápku a začne běhat. Chybí mu jen málo, aby mohlo zvolat: »Jsem svobodné.« ... Ale lidskému dítěti chybí všechno. Utváří se však kolem něho okruh účinné péče. Dítě neschopné pohybu, které by zahynulo, kdyby se mělo postavit tváří v tvář přírodě, je zachyceno jinou – pečlivou,

mírnou a lidskou – přirozeností. Žije jen proto, že je občanem.“

První ochrannou slupku, dříve než společnost, utváří rodina. Každý sociolog nám řekne, že 80 % mladistvých provinilců, které policie zatkla a uvěznila, pochází z rozbitých rodin, ať už jsou to děti nemanželské, nebo rozvedených rodičů. Jsou to vlčí děti moderní společnosti. Pokud se zrovna nestane zázrak, jsou necivilizovatelné.

Právě tak jako společnost není výsledkem „společenské smlouvy“ (Rousseauovy „*contrat social*“), není ani původcem rodiny nějaká „rodinná smlouva“. Je spíše půdou pro uskutečnění věčného Božího plánu s lidstvem. To zavadlo Gustavu Thibonovi podnět k výroku, že když se narodí dítě, nachází ve společnosti (a v rodině) nekonečně víc, než samo přináší. Velké moderní hříchy (rozvody, homosexuální partnerství, kontrola porodnosti a genové manipulace) jsou sebevražedným jednáním, a to nejen proto, že snižují porodnost, ale proto, že se prohřešují proti Boží myšlence. Narušuje to Boží plán, nebo přesněji, narušuje to sebe sama tím, že postupuje proti všemohoucnosti Boží. Nese to v sobě svůj vlastní pád a trest.

Ale i pravý opak se dá dokázat. Když se např. mladý člověk, který byl na scestí,

ožení a založí rodinu, změní se často nejen jeho způsob života, ale i morálka. Co se stalo? Zcela prostě znovu vstoupil na cestu velkého, neměnného zákona Božího. Smířil se sám se sebou, s tvorstvem, s velkým zákonem stvoření. Šťastná rodina, i kdyby byla muslimská či buddhistická, je chvalo zpěvem o zákonu přirozenosti.

Mít kořeny v rodině znamená i zakořenění do kousku rodné země, kterou utvářel vítr a počasí a který se jmenuje vesnice, kraj, národ. Rodina je sice podstatnou buňkou společnosti, ale není nějaké dokonalé společenství. Potřebuje zasazení do velké i malé otčiny, a tou je pro ni její náboženství, jazyk, možnosti výdělků, kultura a sepětí se zvyklostmi a tradicemi, z nichž člověk dokáže čerpat své bytí. A jestliže milujeme tyto tak skromné a tak časné věci, pak je to proto, že jsou svým způsobem nositeli nejvyšších hodnot ducha. Z toho vyplývá, jak potřebná je i role prarodičů: zprostředkovávají kontinuitu, vzpomínky, a to nás uklidňuje, jestliže máme minulost. Vykořenění, kteří nic nevědí o své minulosti, nejsou ani s to plánovat budoucnost. To je jedna z příčin úzkosti moderní doby.

Vnitřní struktura rodiny

Držme se toho jednou provždy: otcovská autorita je základem a svorníkem rodinné struktury. Pohoršuje nás, že „*pater familias*“ v římském císařství směl rozhodovat o životě a smrti svých dětí a jako kněz podával bohům rodinnou oběť.

Foto © Vojtěch Hlávka, Člověk a Víra

Přes všechny změny v oblasti mravů i přes všechny přehmaty ve vykonávání rodičovské autority je otcovská pravomoc nezbytná. Je dobrá, vyplývá ze zákona přírody. Nepřítomnost otce je však drama. I Svatá rodina měla tuto strukturu. K tomu malá ilustrace: Jeden řeholník a malíř mi kdysi ukazoval jedno ze svých děl. Byla to nástěnná malba, objednaná pro dělnickou farnost. Umělec zobrazil Svatou rodinu z Nazareta: patřil k ní Kristus jako tesařský učeň, sv. Josef a Matka Boží. Celý obraz byl uspořádán do tvaru trojúhelníka s vrcholem směřujícím vzhůru. A kdo byl v nejvyšším bodě? Ježíš, Bohočlověk? Ne! Právě sv. Josef jako hlava rodiny. Tak to odpovídá řádu, jak jej chtěl Bůh. Svatému Josefovi se zjevil ve snu anděl: „Neboj se vzít si k sobě svou nevěstu Marii...“ Později pak: „Vezmi dítě a jeho matku a jdi do Egypta.“ V tom se zračí podstatný rozdíl mezi pořadím hierarchie a pořadím svatosti: Ježíš a Maria jsou svou svatostí Josefu nadřazeni, a přesto poslouchají tesaře Josefa.

Mohli bychom se ptát, jak je dnes možno uplatňovat tuto autoritu, když se tolik mluví o právu jednotlivce. Rád bych poukázal na vyjádření jednoho německého opata, který po léta moudře vedl svůj klášter v duchu řehole sv. Benedikta. Zeptali se ho, jaký prostor je v benediktském klášteře vyhrazen lidským právům. Odpověděl: „Posvátná pravidla popisují tak správně a přesně souhrn povinností, které má plnit každý v klášterním společenství, opatem počínaje až po posledního z bratří, že jsou všichni s to s naprostým klidem užívat svých práv.“

Zmínili jsme se o posvátných pravidlech. Tvoří s otcovskou autoritou druhý sloup rodinného řádu. Každé společenství obsahuje jistými pravidly stanovený řád hierarchie a závislosti. Uvnitř přirozeného zákona (připomeňme si, že je to zákon Boží, vepsaný do srdcí a navenek zvěstovaný Desaterem) je v rodině prostor pro vnitřní pravidla modlitby, zdvořilosti, úcty, dobrého chování, poslušnosti vůči rodičům, zvyklostí, stavovských povinností. Slovo pravidlo dnes nemá dobrý zvuk. Ale poslechněme si, co k tomu říká Gustave Thibon: „Pohrdáš pravidly, tradicemi, dogmaty. Nechceš svému dítěti, svému žákovi vnucovat žádný rámec, pokud se týká učení. Rozdáváš jim vzácné víno, ale zapomínáš podat jim s vínem i sklenici. Ale co je víno bez nádoby? Zbytečně vyteče na zem.“ Vezměme si například pravidlo respektu, úcty. Máme sklony vidět v povinnosti úcty vůči druhému společenskou konvenci. Říká se nám, že úcta je v rozporu s láskou, nebo ji přinejmenším ovlivňuje, poškozují. Ale respekt pochází z *respicere* = ohlížet se, přihlížet. Když se nedívám na svého bližního, když s ním nepočítám, nepřiznávám mu žádné místo, žádný status, pak je pro mě jako věc. Ale není právě toto opakem lásky?

Foto © Tomáš Cigánek,
Člověk a Víra

Dovolte mi uvést osobní vzpomínku. V dobách počátků našeho kláštera v Brazílii na náhorní planině Paraná k nám přišla nějaká žena, úplně bez sebe, na pokraji šílenství. Nepochybně ji postihlo velké neštěstí. Proč prchla ze svého chudého obydlí? Odpověděla: „Mau mariso me faltou de respeito.“ – „Můj muž mi odepřel úctu.“

Všichni pocítujeme potřebu být respektováni. Odpírání úcty pro druhého znamená: „Neexistuješ.“ Nedostatek úcty zabijí lásku. V Brazílii se kněžím a rodičům líbají ruce, protože zastupují Boha. To je velice krásný projev úcty a také náklonnosti.

Podívejme se ještě jednou na ony tři prvky, které zevnitř dávají rodině její strukturu: otcovská autorita, smysl pro řád, vzájemná úcta. Tyto tři prvky volají po čtvrtém, který je korunou domácích ctností: láskyplná úcta dětí. Zmírňuje respekt vůči autoritě přidáním náklonnosti, uctívou láskou. Z tohoto zenitu stéká

proud milostí na členy rodiny. Úcta dětí není křesťanská ctnost, ale ctnost civilizace. Je to mužná ctnost, která tu byla odedávna a je stále aktuální, občanská a náboženská, řecká a římská ctnost, která působí – jak říká Aristoteles – že člověk prokazuje úctu (kult) bohům, rodičům a vlasti. Dětská oddanost patří k zákonu přírody (k přirozenému zákonu). Je to láska vděčného syna, který tolik dluží svým rodičům. Upevňuje svazek jednoty mezi tím, kdo život předává, a tím, kdo jej přijímá, aby mu pak dal znovu vzniknout ve svých vlastních dětech. Přes všechny problémy a nesrovnalosti je tato úcta tmelem, který rodinnému životu propůjčuje soudržnost. Neruší ji ani řád, který vládne v řeholních společenstvích: občas ji respektuje do té míry, že před ní ustupuje, např. když církev dovolí řeholnici opustit klášter, aby mohla pečovat o svou nemocnou matku.

Tři ctnosti domácího společenství

Teď bych chtěl vyzvednout tři ctnosti vztahující se ke společenství, které by měly zdomácňet v našich rodinách. Především je to *láska*. Rodina tvoří společenství (*communauté* = cum unitas, spojený s...). Jednota a pokoj jsou plody lásky. Láska ve společenství spočívá na trojici, ke které je třeba se stále vracet: rozdávat se, snášet se, odpouštět si.

Na druhém místě je *trpělivost*. Je ctností učitelů a vychovatelů. Existuje „ars educandi“, vychovatelské umění. Latinské slovo *educere* znamená vyvést. *Educere gladium* znamená vytasit meč z pochvy.

Jde o to, vytáhnout z dítěte možnosti, které jsou v něm skryté: rozum, vůli a smysl pro náboženství. To vyžaduje mnoho lásky a trpělivosti. Svatý František Saleský říkával: „*K práci na posvěcení duší je potřeba hromada vědění, sud chytrosti a oceán trpělivosti*.“ Umět naslouchat, snažit se pochopit, vytušit nesnáze, zábrany, příčinu agresivity. Ve společenství to znamená být neoblomný, pokud jde o zásady, a mateřský při jejich uplatňování. A na adresu těch, kdo chtějí stůj co stůj, i kdyby to mělo znamenat bezpráví, znásilnit myšlení toho, s nímž hovoří, budiž řečeno: „Teprve když se přeneseme do myšlenkového světa druhého člověka, smíříme ho se svým vlastním.“

Konečně je třeba rodinu chránit hradbou *pozorné bdělosti*, abychom zabránili přístupu satana, který by ji chtěl nahlodávat. Rodina však musí být zároveň otevřená pro klíčení lidských hodnot. Dnes je velká obava z vytváření ghett. Rodina, říká se nám, nesmí děti izolovat jako ve skleníku. Jistě, ale vlaštovčí hnízdo má malou ohrádku, která brání před vypadnutím z hnízda. Naproti tomu směrem k nebi zůstává otevřená, aby chránilo a podporovalo růst křídel. Nejlepší rodina je taková, která chrání dítě jako malé ptáčátko, a přitom nezapomíná učit je používat křidel.

Souhrnně můžeme říci, že existuje teologie rodiny. Rodina – i ta nejskromnější, i ta nejvlažnější, pokud jde o náboženství, ba dokonce i nepokřtěná – je, i když si toho není vědoma, *posvěceným znamením svazku Boha s lidmi*. Jsou-li manželé pokřtěni a jejich manželství má svátostný charakter, povyšuje to jejich spojení na nový hodnotový stupeň: stává se *účinným znamením nadpřirozené lásky*.

Rodina a její nadpřirozené určení

Kdo toto respektuje, usiluje o svatost. Právem, protože vlivem milosti se rodina stává nejen posvátnou institucí, ale i školou posvěcování. Její povolání je také povoláním modlitby. Je stvořena pro modlitbu, tak jako církev, jejímž je obrazem. Je církvi v malém, je kouskem církve, určeným k tomu, aby zrcadlila Kristovu lásku, aby ji pečovala, aby ji dále šířila. Proto je rodinná modlitba naprostou nutností. A to nejen proto, aby byli její členové uchráněni ztroskotání a katastrof, kterých je dnes tolik, ale především vzhledem ke svému povolání a ke své podstatě. Tak jako církev tvoří „společenství Boží chvály“ (Dom Guéranger), tak musí být i rodina zaměřena na úsilí o svatost a na oslavu Boží: „Cokoli děláte, ať jíte nebo pijete, dělejte všechno k Boží oslavě.“

„Vy, muži, milujte své ženy, jako Kristus miloval svou církev“ (sv. Pavel), to znamená, milujte ženu nadpřirozenou láskou, podněcující děti k obdivu a díkůvzdání. Kde se věci chápou takto, je otec první při večerní modlitbě, jako ten, kdo představuje Krista.

V takovém opravdovém křesťanském ovzduší se pak může dařit duchovním

povoláním, která matky velmi často tuší. Což neplatí, že povolání dětí prochází srdcem matky? Křesťanské rodiny, zůstaňte bdělé! Ohrožuje vás naturalismus. Nemyslím tím hanebnosti odporného materialismu, který odmítáte, ale nemohlo by pokušením malého rodinného společenství, které tvoříte a které je tak drahocenné, tak přitažlivé, být také to, že vám tolik záleží na štěstí? Není to skličující, jak silná bývá obava z oběti, z chudoby, jak silné je pokušení vyhýbat se královské cestě kříže? Namítnete: Což lze rodičům zazlívat, že se snaží o štěstí svých dětí? Štěstí je přece něco dobrého! Co je cennějšího než domov, kde jsou šťastné a zdravé děti kolem usmívající se matky, jak to opěvují básníci?

*A štěstí obestíralo
onen pokojný dům
jako hluboká modrá voda
omývající ostrov...*

(Francis Jammes,
Les Géorgiques Chrétiennes)

Ano, milujeme svou představu štěstí. Ale jakmile naše noha překročí práh k nadpřirozenu, narazí na oběť.

Je velký rozdíl mezi tím, co je *náboženské*, a tím, co je *nadpřirozené*. Hranicí mezi tím je oběť. Náboženský řád patří k přirozenosti. Obsahuje skutky, kterými lidé prokazují úctu Bohu. Každá modlitba je takový skutek. Nadpřirozený řád je však sám Boží život, který sestupuje do duší,

Foto © Zbyněk Šišpera,
Člověk a Víra

je to výzva napodobovat Ježíše Krista, nést kříž. Svätý Ludvík vyměnil svou královskou korunu za trnovou korunu. Monarcha, šťastně ženatý s Markétou z Provence, která mu darovala třináct dětí, se odhodlal ke křížáckému tažení, poslušný tajemné výzvy, kterou vnímal svou duší. Tady stojíme před řádem, který nás přesahuje. Tady vstupujeme do trpké, z utrpení vyrůstající radosti, do radosti těch, kdo berou vážně královskou cestu kříže.

Také chci vyprávět příběh. Pochází od člověka, který byl jeho svědkem a kterému přinesl užitek. Čínský student pracuje v létě roku 1946 ve Francii u sedláka, aby si vydělal pár grošů na jídlo. Selka mu vypráví o nepříjemné události, která se udála před šesti lety. Francouzská armáda, která byla v rozkladu, ustupovala před vetřelci. Vyčerpaní vojáci dorazili do vesnice. Selka je přijala, poskytla jim jídlo a nocleh. Ráno táhli dál, a pak se zjistilo, že ukradli z domu všechny cenné věci. Mladý Číňan říká ironicky: „To byl taky nápad, přijímat neznámé lidi!“ Selka: „Přijala jsem je ne jako neznámé, ale jako by to byl sám Kristus.“ Dnes je ten student knězem a významným sinologem. Jmenuje se F. Huang – obrácený příkladem rodiny, kde se žilo podle evangelia.

Musíme být ochotni odvrátit se od sobectví a hamiznosti tohoto světa, od prestiže peněz, od plamene vášni. Má to cenu, zříkat se šálení a potěšení světa, jeho falešného optimismu, jeho žádostivosti pozemských požitků. Rodiny musí milovat chudobu, když svět říká: obohacujte se. Musí milovat oběť, když svět myslí na rozkoše. Musí milovat námahu, když svět se snaží o pohodlnost. Musí hledat usebranost v modlitbě, když jim svět nabízí rozptýlení. Zkrátka: být ve světě, ale nebýt ze světa. To je cesta, kterou před námi kráčeli naši předchůdci křesťané. Vytvořili Evropu. Protože tito praví křesťané pracovali s nadějí na nebe, podařilo se jim učinit zemi obyvatelnou, takže mírnost křesťanských mravů probleskuje věčná radost. Proto je také rodina, jak říká koncil, „domácí církví“ a – jak píše Svätý otec Jan Pavel II. – „srdcem církve“.

Zdroj: Archiv Světla

Poznámky:

(1) Čili na konci 19. století. [pozn. red.]

Matčina adorace

„Žádný člověk, ať je jakkoliv schopen slova,
není schopen popsat horoucí lásku sv. Efréma k svaté Panně.“

(Benedikt XV. při jmenování sv. Efréma všeobecným učitelem církve)

Když svatý Efrém († 373) zpívá chvály o Panně Marii, jeho srdce plane nadšením, obdivem a láskou. Inkoust, do kterého namáčí své pero, není z hmoty tohoto světa. Ustavičně stoupají k nebi jeho pocity jako sloupy a překvapují stále svou originalitou a teologickou hloubkou. I přes přemíru alegorií a poetických biblických metafor cítí, že jeho slova zůstávají vzdálena od toho, aby vyjádřila pocity jeho nitra. Proto si někdy dovoluje opakování, aby vyslovil obdiv a celou svou lásku k Matce Boží. On byl prvním pěvcem jejího neposkvrněného početí, jejího božského mateřství a jejího trvalého panenství.

V opisu jednoho rukopisu z roku 551, který je uložen ve vatikánské knihovně pod číslem 112, vkládá sv. Efrém ve svém rozjímání nad novorozeným Dítětem jeho Matce do úst tato slova:

„Ten, který mi dopřál počít Syna, je současně jeden, a přece vícenásobný, patří zcela mně i celý světu? Když mě navštívil archanděl Gabriel, stala jsem se současně služebnicí a Matkou, Matkou Tvého božství, můj Pane a můj Bože, a Matkou Tvého lidství, mé Dítě. Skrze Tebe, královský Synu, stává se i Tvoje služebnice královskou dcerou a dcera země je skrze Tebe, Synu nebes, pozdvížena až do nebes. Jsem na rozpacích, když vidím Tebe, od věčnosti zaslíbené Dítě, které své oči ustavičně upíná k nebeské říši a jehož rty se neslyšně pohybují. Tvoje mlčení mi připadá jako ustavičná rozmluva s Tvým Otcem. Jak Ti mohu dát své mléko, Ty Prameni mléka, jak mám dát pokrm Tobě, který celý vesmír živiš ze svého stolu.

Nevím, jak Tě mám nazvat, Prameni a Původce života. Mám strach říct Ti »synu Josefův«, protože nejsi z Josefova semene. Ačkoliv pocházíš z jednoho jediného Otce, jsi synem mnoha: Syn Boží, Syn člověka, Syn Davidův, Syn Josefův, Syn Mariin. Svět mě nenávidí, protože jsem Tě počala a porodila. Prameni života, zůstanu u Tebe, abych získala život. S Tebou již není studna hlubokou šachtou, proto-

že Ty pozvedáš člověka až k nebi. S Tebou již není hrob hrobem, protože Ty jsi zmrtvýchvstání.

Jako Bůh jsi má Naděje, jako člověk jsi moje Lásky. S úctou a láskou stojím před Tebou jako Tvá Matka. Pro Tebe, Ty Moře bez břehů, jsem přístavem. Žalmy Tvého otce krále Davida a předpovědi Tvých proroků jsou ve mně velkým pokladem. Ty zaséváš klid a pokoj do srdcí rozzlobených a rozhněvaných, kteří přicházejí, aby Tě spatřili. Sladké Dítě, Ty děláš sladkým všechno, co je hořké. Kdo trpí, a Ty na něho pohlédneš, zapomene na své utrpení, a kdo je smutný, zapomene na své soužení.

Ani hladový nemyslí na jídlo a poutník se vzdá svého cíle, aby došel k Tobě.

U Tebe jsem začala a u Tebe skončím. Moje role je otevřít ústa, Tvoje naplnit je. Já jsem pole, které patří Tobě. Ty jsi Rozsevač. Všechny mladé dívky a vznešené dcery Izraele žárlí na mne, dceru chudých. Já, dítě z prostých poměrů, jsem kvůli Tobě předmětem závidění, a nacházím v Tobě blaženost. Kdo mi Tě vlast-

ně dal? Jako velmi bohatý Syn jsi pohrdl okruhem bohatých dcer. Proč máš zalíbení v chudých? Josef a já jsme chudí lidé, a nyní nám přinášíš zlato ke dveřím.

Buď požehnáno, malé Dítě, které děláš ze své Matky harfu pro své melodie. Kež Tvá vůle naladí jazyk své Matky ke zpěvu chvály. Její lůno Tě bez manželství přijalo; její lůno Tě bez mužského semene přivedlo na svět. Dej, ať moje ústa pějí Tvoji chválu s přesvědčivou něhou. Již před Tvým narozením zpíval Tvůj praotec David, že Ti bude darováno zlato ze Sáby. U Tvých nohou se pak skutečně nahromadilo zlato a myrha.

Milý malý Synu, nejsem žárlivá, když Tě vidím s tolika jinými osobami vedle sebe. Buď Bohem tomu, kdo Tě vyznává, Bratrem tomu, kdo Tě miluje, aby všichni měli život. Když jsem Tě počala

Thomas de Leu (1560-1612): Svatý Efrém Syrský

a porodila, nikdy mě nenechala Tvoje ti-
chá síla na holičkách. Byl jsi ve mně i mi-
mo mne. Milé Dítě, přivádíš svou Matku
do rozpaků.

Skrze Tvůj obraz, který mé oči vidí
před sebou, vidím Tvou druhou, Tvou
skrytou tvář. V první vidím Adama, v dru-
hé vidím tvář Tvého Otce, který je jed-
no s Tebou.

Tvoje početí bylo nevysvětlitelné a Tvo-
je narození zázrak. Kdo Tě může opěvo-
vat bez nadpřirozeného ducha? Jak bych
Tě mohla označit za cizího naší přiroze-
nosti, když jsi jeden z nás? Mám Tě na-
zývat Synem, Bratrem, Manželem nebo
Pánem? Jsem Tvoje sestra skrze krále Da-
vida, naše společného Otce; jsem Tvoje
Matka, neboť jsem Tě počala a přived-
la na svět; jsem Tvoje služebnice a Tvoje

Dcera, protože jsem vykoupěna a pokřtě-
na vodou a krví. Synu Nejvyššího, učinils
mě svou Matkou, když sis ve mně zvolil
svůj příbytek. Znovu jsem Tě porodila
a i Ty jsi mi pomohl k druhému naroze-
ní. Oděl ses tělem své Matky a svou Mat-
ku jsi oděl svou slávou.

A tak Panna počala a porodila bez
manželství. Na svých kolenou houpám
Emmanuela. Je to sen, nebo skutečnost?
Jestliže je oltář v našem chrámě vzácný
pro slonovou kost, pak tato jeskyně, kde
jsem Tě porodila, je ještě větší a krásně-
jší. Trny na Tvé hlavě se stanou korunou,
Tvůj pot bude křestní vodou, Tvůj prach
bude lékem, Tvá slina bude světlem pro
oči, které to zasluhují. Když položíš svou
hlavu na kámen, budou se o něj přít a bu-
dou si ho chtít rozdělit; prosté místo, kde

spíš, se stane chrámem, kde se budou mod-
lit, obyčejný chléb, který ty rozlomiš, se
stane životodárným balzámem. Potupy,
kterých se Ti dostane, se stanou požeň-
náním, Tvá smrt je život a přibitý na kříž
budeš naším velikonočním Beránkem...

Tvoje božská velikost překračuje Tvou
prostou Matku. Dovol mi, abych se posa-
dila a odpočala si. Buď pro mě přístavem
a útočištěm, můj nevyslovitelný Pane. Po-
ruč své Matce, aby mlčela, protože její ja-
zyk je už vyčerpaný. Přestaň hrát na moji
harfu a dopřej mi čas ke klidu. Ty jsi mě
naučil tomu, co jsem vyslovila. Ještě jed-
nou Tě prosím, dopřej mi, abych si v kli-
du odpočala. Kéž je stále oslavována vů-
le Tvá a vůle Tvého Otce!“

Podle MH 376 přeložil a zpracoval -ra-

Modlitba Svatého otce k Panně Marii Neposkvrněné

Dne 8. prosince 2023, na slavnost Neposkvrněného početí Panny Marie, se papež František vydal na římské Španělské náměstí, kde u sochy Panny Marie přednesl modlitbu za celý svět. Její text přinášíme v plném znění.

Neposkvrněná Panno!

Přicházíme k tobě se srdcem rozpolceným mezi nadě-
jí a úzkostí.

Potřebujeme tě, naše Matko!

Především ti však chceme poděkovat, protože v tichosti,
jak je tvým zvykem, bdíš nad tímto městem, které tě dnes
zahaluje do květin, aby ti řeklo o své lásce.

V tichosti, ve dne v noci, nad námi bdíš: nad rodinami
s jejich radostmi i starostmi – dobře je znáš; nad místy studia
a práce, nad institucemi a veřejnými úřady; nad nemocnicemi
a domovy důchodců, nad vězeními, nad těmi, kdo žijí na
ulici; nad farnostmi a všemi společenstvími římské církve.

Děkuji ti za tvou diskretní a stálou přítomnost, která nám
dává útěchu a naději.

Potřebujeme tě, Matko, protože ty jsi Neposkvrněné Početí.

Tvá osoba, samotná skutečnost, že existuješ, nám připomíná,
že zlo nemá první ani poslední slovo; že naším osudem
není smrt, ale život, není to nenávisť, ale bratrství, ne
konflikt, ale harmonie, není to válka, ale mír.

Při pohledu na tebe se cítíme být utvrzeni v této víře, kte-
rou někdy okolnosti vystavují zkoušce.

A ty, Matko, obrať své milosrdné oči na všechny náro-
dy utlačované nespravedlností a chudobou, zkušeno-
stí válkou; pohlédni na sužovaný národ Ukrajiny, na palestinský
a izraelský národ, které se znovu ponořily do spirály násilí.

Dnes, Matko svatá, přinášíme sem, pod tvůj pohled, to-
lik matek, které stejně jako ty truchlí.

Matky, které oplakávají své děti zabitě válkou a terorismem.
Matky, které je vidí odcházet na cesty zoufalé naděje.

A také matky, které se je snaží rozvázat z pout závislos-
ti, a ty, které je doprovázejí během dlouhé a těžké nemoci.

Dnes tě, Maria, potřebujeme jako ženu, svěřit ti všechny
ženy, které utrpěly násilí, a ty, které jsou stále jeho oběťmi,
v tomto městě, v Itálii a ve všech částech světa.

Znáš je jednu po druhé, znáš jejich tváře.

Osuš, prosíme, jejich slzy i slzy jejich blízkých.

A pomoz nám nastoupit cestu výchovy a očisty, rozpozná-
vání a potírání násilí, které se skrývá v našich srdcích a mys-
lích, a prosit Boha, aby nás od něj osvobodil.

Ukaž nám znovu, ó Matko, cestu obrácení, neboť bez od-
puštění není míru.

A není odpuštění bez pokání.

Svět se změní, změní-li se srdce; a každý musí říci: počí-
naje tím mým.

Ale jen Bůh může změnit lidské srdce svou milostí: mi-
lostí, v níž ty, Maria, jsi ponořena od prvního okamžiku.

Milostí Ježíše Krista, našeho Pána, kterého jsi zrodila
v těle, který pro nás zemřel a vstal z mrtvých a na kterého
nám stále ukazuješ.

On je spása pro každého člověka i pro svět.

Přijď, Pane Ježíši!

Přijď tvé království lásky, spravedlnosti a pokoje!

Amen.

Zdroj: www.vaticannews.va/cs.html

Sopoty, Chotěboř, Modletín a Česká Bělá – příběhy skromných

V Božích očích mají přednost ti nejmenší. Ježíš Kristus ve svých promluvách upozorňoval, že nebeská milost je určena zejména těm prostým. Přednost bychom jim měli dávat i my. A nejen lidem, ale také místům spjatým s naší vírou – kostelům, kapličkám a poutním místům. Vždyť nejednou nás může překvapit, jak velký příběh a jak bohatou historií mohou mít, ačkoliv si na první pohled třeba myslíme něco jiného. Jen v naší republice je takových míst bezpočet.

SOPOTY U SOBIŇOVA

V tomto vyprávění se vydáme do Kraje Vysočina a do okresu Havlíčkův Brod. Konkrétně k městu Chotěboř a také do prostředí, které charakterizuje ráz Vysočiny – tedy na jedné straně drsnost, zde ztělesněná Železnými horami, a zároveň půvab, v blízkosti hned té první z představovaných lokalit, charakterizovaný okolím řeky Doubravy.

Právě ona je jedním z největších zdejších turistických lákadel. My ale putování jejím okouzlivým údolím necháme na jindy a vypravíme se na slibovaná poutní místa. Nejprve navštívíme Sopoty.

Jak naznačoval úvod, v hierarchii poutních míst nemají ambice řadit se k těm největším, byť se i tady setkáme s krásnými příběhy. Sopoty jsou osada, kde žije zhruba 60 obyvatel a která přísluší k velké vesnici Sobiňov. Historie poutního místa se pravděpodobně začala psát ve 12. století, a to v souvislosti s dolováním stříbra. Jsme v době, kdy ještě neby-

*Poutní kostel Navštívení Panny Marie
v Sopotech u Sobiňova*

la objevena ložiska v Kutné Hoře a početné skupiny havířů se soustředily na dnešní Jihlavsko či Havlíčkobrodsko – mimochodem, hranice Českomoravské vrchoviny byla tehdy stěžejním zdrojem českého bohatství.

Havíři zakládali osady, a protože se mezi nimi nacházeli zbožní lidé, nesměla u jejich domů chybět kaplička či kostelík. Právě z toho důvodu vznikl vůbec první sopotský svatostánek, který byl zasvěcený Panně Marii.

Na nejslavnější časy si však musel počkat. Už jen proto, že havíři po vyčerpání zdejších nalezišť odcházeli do zmíněné Kutné Hory a kostelík pak byl dlouho opuštěný. Není tedy překvapením, že další zaznamenanou zprávu máme až z období před rokem 1420 (tehdy byl znovu vysvěcen) a poté se historické prameny odmlčely ještě víc. Na dlouhých 200 let, kdy víme to, že kolem roku 1640 byl po bouřlivých náboženských časech odevzdán ke katolickým bohoslužbám. Ani to však nepovažujeme za nejdůležitější událost, nicméně časově se k zásadním milníkům už dostáváme. Především pak k tamnímu milostnému obrazu.

Obraz

Abychom zachytili dobu, kdy se Sopoty proslavily jako poutní místo, musíme se zastavit v roce 1652. A u dvou jmen – hraběte Viktorína z Wollsteinu a Johany Terezie rozené Kustoch ze Studence. Ve zmíněném roce měli svatbu a před ní Johana Terezie putovala do Sopot. Při této příležitosti sem věnovala obraz, který byl kopií slavné Panny Marie Pasovské. Namaloval jej Jan Wolf ze Zásruk.

K obrazu si nacházeli cestu poutníci. Jeho věhlas navíc stoupl poté, co začal být spojován s četnými zázraky. Například hejtman polenského panství Adam

František Mařák těžce onemocněl. Nepomáhaly mu žádné léky a samotní lékaři byli bezradní. Muž bydlel v Brně, ale nad svou postelí měl pověšený obraz Panny Marie Sopotské. K ní se v modlitbě utekl se svým trápením. Zároveň slíbil, že když se uzdraví, do Sopot se vydá na pouť. Jeho prosby byly vyslyšeny, už v noci obtíže začaly ustávat. Na svůj slib nezapomněl a později se vypravil na poutní místo. Věnoval mu také několik cenností a pamautoval na ně i ve své pozůstalosti.

*Poutní kostel Navštívení Panny Marie
v Sopotech u Sobiňova*

Dalším krásným příběhem se proliná osud baronky Magdalény ze Stambachu. Je datován rokem 1740. K sopotskému kostelu přicházela se svými rodiči nebo s průvodem po sedm sobot. Její nemoc spočívala ve zduření štítné žlázy. A uzdravení se jí dostalo poté, co si u obrazu vyprosila přímlyvu Panny Marie.

A do třetice ještě vyprávění o Anně Sedwaldové z Vortové. Roku 1749 se jí zanítila noha, dokonce hrozilo, že ji budou muset amputovat, aby ženě zachránili život. Prosila Pannu Marii o uzdravení. Také se i přes velké bolesti nechala odvézt do Sopot, a to při svátku Zvěstování Panny Marie. Ve svatyni ležela na zemi a modlila se za uzdravení. Po skončení bohoslužby chtěli lidé Annu odnést zpátky do vozu. Ona ale vstala sama a odešla po svých nohách.

Zmíněný rok 1749 je vůbec velmi důležitý. Nejen pro toto zázračné uzdravení, ale i kvůli tomu, že se v Sopotech začal budovat úplně nový kostel. Především proto, že ten předchozí zdaleka nedostačoval náporu poutníků, navíc nebyl už v dobrém stavu a hrozilo, že se zřítí.

Nový chrám se stavěl do roku 1752. Patronát má v Navštívení Panny Marie. Renovován a zakryt byl roku 1842. V roce následujícím se dostavěla věž a kostel

tak dostal svou současnou podobu. Důležitou a vzácnou součástí jsou zdejší varhany, které pochází z dílny varhanáře Vojtěcha Schreyera.

KAPLE SVATÉ ANNY V CHOTĚBOŘI

Také tentokrát si představíme více poutních míst. Ani ne 10 kilometrů od Sopot se nachází další, které bychom mohli navštívit. Už pro jednu podobnost s tím předchozím – i v tomto případě se jedná o skromné a na první pohled nenápadné místo. A přitom opředené bohatou historií.

Rozdíl můžeme spatřovat v tom, že se tentokrát nevydáme do malé vesničky, nýbrž do města: do již zmíněné Chotěboře, kde žije přes 9 000 obyvatel a kde se nachází hned několik církevních památek. Věřící na pravidelné bohoslužby chodí do děkanského kostela sv. Jakuba Staršího a pozoruhodná je i kaple Povýšení sv. Kříže, v níž se na svátek tohoto zasvěcení konají poutní bohoslužby.

My se ale vypravíme ke kapli sv. Anny. Stojí na východním okraji města. Postavili ji v roce 1902, a to na místě předchozí kapličky. Ta původně měla být opravena, nakonec byl ale poskytnut větší peněžní obnos a mohla tak vzniknout úplně nová. A sice podle návrhu Františka Krumla, přičemž se dodnes dochovala takřka v původní podobě. Požehnání od P. Vincence Laštovičky se dočkala ve výše zmíněném roce na svátek své patronky, sv. Anny. Slávy se zúčastnily velké zástupy.

Kaple svaté Anny v Chotěboři

K poutnímu místu se váže krásný příběh. Zdejší bohatý zeman měl syna. Ten si jednou hrál na ulici s dětmi. Dlouho se ale nevracel domů, a tak ho rodiče začali hledat. Snaha byla marná, chlapec nebyl k nalezení. Jedinou stopu dostali od sousedů, kteří řekli, že on a jeho kamarádi šli do hlubokého lesa.

O to větší strach rodiče měli, tehdy se totiž měli v okolí potulovat vlci a jiná zvěř. S dalšími lidmi prohledali les, volali, ale ani do rána syna nenašli. Považovali ho za ztraceného a domnívali se, že buď ho zabila zvířata, nebo zemřel hladu.

Třetí noci se matce zdál sen. Setkala se v něm se ženou, která byla podobná sv. Anně – zrovna té na obraze v chotěbořském kostele. Poradila jí, aby šla na jisté místo v lese, kde se o synovi dozví víc.

Hned ráno se žena vydala tam, kam jí sv. Anna radila jít. Bála se, aby zde nenašla mrtvé tělo svého synka, obavy se ale naštěstí nepotvrdily. Spatřila ho na dně vlčí jámy, jak spí, kolem spousta vlčích stop, což naznačovalo zázrak, že mu zvířata neublížila. Matka děkovala Bohu, myslela, že tím všechno šťastně skončí.

Jenže když chlapce vytáhli, zjistili, že na jeho těle je mnoho ran a že má také zlomenou ruku a nohu. Maminka s ním běžela domů a zavolala lékaře. Přes velkou péči se však zdálo, že její syn se neuzdraví a brzy zemře. Té noci měla sen, ve kterém za ní znovu přišla sv. Anna. Tentokrát jí poradila, aby chlapce donesla ke studánce a v její vodě ho omyla.

To udělala, načež se uzdravil. Otec pak nechal postavit dvě kaple: na místě, kde synka předtím našli, kapli sv. Anny, a u studánky, tu zasvěcenou Svaté Trojici. U první jmenované je potřeba uvést, že byla nedávno rekonstruována. Kapli Svaté Trojice už zde bohužel nenajdeme.

MODLETÍN

Jen necelých 13 kilometrů severně od Chotěboře se můžeme setkat s jiným skromným a nenápadným poutním místem – mimochodem, i zde zasvěceným patronce mateřství a manželství, sv. Anně. Modletín leží v katastrálním území Vratkov o rozloze zhruba 5 km² a žije v něm zhruba 25 obyvatel. Je částí obce Rušinov.

Barokní kostel, který v současné době prochází rekonstrukcí, stojí na místě několika dřívějších staveb. Na úplný za-

čátek zdejší historie se musíme vrátit do dalekého středověku, kdy se zde nacházela kaplička. Další, dřevěná, se pak datuje do roku 1699 a vznikla jako poděkování za uzdravení Adamíry Hochberkové. A to díky prameni léčivé vody, která svého času byla využívána i pro pacienty modletinských lázní.

Barokní kostel sv. Anny v Modletíně

Ani přestavba z iniciativy uzdravené ženy nebyla poslední. Kaple totiž dlouho nevydržela, uvádí se, že se dokonce rozpadla. To bylo podnětem k tomu, aby zde vyrostla nová, a tentokrát zděná, zbudovaná v letech 1720–1721.

Interiér kostela sv. Anny v Modletíně

Právě ona se později stala jádrem současného kostela, který svou podobu dostal v letech 1910–1913. Ovšem v rámci rekonstrukce byla renovována také silnice a při hlubším zásahu do podloží zmizel pramen léčivé vody.

Pozoruhodnou úpravou kostel prošel v letech 1941–1942. Tehdy sem přibýly především nástěnné a nástropní malby od akademického malíře a mystika Rudolfa Adámka. Výzdoba však bohužel byla v 90. letech minulého století při neodborné opravě poškozena. Tato léta byla pro kostel vůbec smutná – zejména proto, že roku 1990 jej vykradli. Poutní místo přišlo především o sochy a obrazy, boční oltáře byly poškozeny.

V současné době má kostel sv. Anny pronajatý komunita Benediktus. Té patří dík za to, že zde probíhají rekonstrukce, které by se měly završit v roce 2024. Komunita, již jako zázemí slouží modletínská opravená fara, působí již 20 let a poskytuje sociální služby lidem s mentálním postižením. Snaží se zachránit i další zdejší významné budovy, včetně již zmíněných bývalých lázní.

V roce 2008 se také zasloužila o obnovení tradice modletínských poutí, které se každoročně slaví na svátek sv. Anny. (Mimochodem, v daleké minulosti sem putoval i takový velikán jako František Palacký.) Kromě duchovního prožitku bývají slavnosti doplněny o řemeslné dílny, divadla nebo koncerty i o pouťové atrakce.

Za návštěvu kromě místa prochozeného poutníky stojí Modletínské údolí. Nachází se v něm spousta pramenišť a lesní tůňky.

KAPLE ČTRNÁCTI SVATÝCH POMOCNÍKŮ

Poslední zastávkou po památkách, kam si nacházeli nebo stále nacházejí cestu poutníci a která leží blízko Chotěboře (respektive Havlíčkovu Brodu), je kaple s krásným zasvěcením – ke cti Čtrnácti svatých Pomocníků.

Nachází se u České Bělé, městyse pro zhruba 1 000 obyvatel. V něm je ústřední kostel zasvěcený sv. Bartoloměji, nicméně pokud chceme navázat na kroky předchůdců, kteří vyjadřovali víru v Boha i poutěmi a v procesích, vydejme se kousek za obec.

A nemusíme se bát, že bychom zabloudivi. Ke kapličce stojící na Ševcově kopci, dříve Šibeniční hoře, nás totiž může dovést i bývalý letecký traťový maják, který stojí vedle ní.

Nepřehlédnutelný je i rok vystavění, jenž se uvádí na kapličce, a sice 1762. Hned pod ním a zároveň nad vstupem je umístěn znak rodu Langendorfů, který se zasloužil o vznik svatostánku. Konkrétně jej inicioval tehdejší majitel panství Bělá, baron Severin z Langendorfu.

Procesi sem přicházela od nepaměti, především v dubnu při svátku sv. Marka. Svě kroky směřovala k významnému obrazu Čtrnácti svatých Pomocníků. Ten byl roku 1842 opraven malířem Karlem Kasalou. Současný obraz namaloval Josef Rejsek, a to na začátku 20. století.

Celosvětová síť modlitby s papežem ČESKÁ REPUBLIKA

Apoštolát modlitby tvoří celosvětovou síť modliteb, která spojuje všechny křesťany s papežem Františkem a jeho záměry. Připojte se k rodinně služebníkům v Apoštolátu modlitby, kteří velkodušně nabídnou svůj život, práce a modlitby Kristu Veleknězi. Každý měsíc je za vás sloužena mše svatá.

DENNÍ MODLITBA APOŠTOLÁTU

Nebeský Otče, kladu před tebe celý dnešní den a ve spojení s tvým Synem, který ve mši svaté neustále zpřítomňuje svou oběť za záchranu světa, ti nabízím své modlitby, práce, utrpení i radosti. Duch Svatý, který vedl Ježíše, ať je i mým průvodcem a dává mi sílu svědčit o tvé lásce. Spolu s Pannou Marií, Matkou našeho Pána a Matkou církve, to vše přináším jako svou nepatrnou oběť zejména na úmysly Svatého otce a našich biskupů:

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY NA LEDEN 2024

Úmysl papeže: Za dar rozmanitosti v církvi

Modleme se, aby křesťanská společenství s pomocí Ducha Svatého v rozmanitosti charismat rozpoznala své obdarování a v různosti liturgických tradic uvnitř katolické církve objevila své bohatství.

Národní úmysl: Za studenty

Modleme se, aby studenti dobře využívali čas k prohlubování poznání i k rozvoji svěřených darů.

*Svatý Františku Xaverský, oroduj za nás!
Svatá Terezie od Dítěte Ježíše, oroduj za nás!*

Během druhé světové války sem putoval prosebný pochod. Těžké časy pak poutní místo postihly v 50. letech 20. století. Nejprve sem byla roku 1953 zakázána

*Kaple Čtrnácti svatých Pomocníků
u České Bělé*

na procesi. A v období 1958–1962 kaple doznávala snahy o ničení, až prakticky na dlouhá léta zanikla. Teprve roku 2012 se přistoupilo k rekonstrukcím. A v roce následujícím po opravě fasády i střechy k vysvěcení královéhradeckým biskupem.

Dodnes tak může prezentovat jeden z nejkrásnějších motivů poutních míst. Zejména na těch českých je působivé, že je můžeme objevovat i v nejméně nápadných obcích. A i když se nám mohou zdát obyčejná, mnohdy v jejich historii najdeme úžasné příběhy – o uzdraveních i o jiných Božích milostech.

Ať budeme přicházet k sebemenší kapličce, na první pohled ničím zvláštní, je téměř jisté, že je v ní něco víc, než co si na první pohled myslíme. Především příběh uložený v jejich zdech. A také to, co ona sama vtiskla do srdcí, která k ní směřovala. Život každého poutníka souvisí s místem, kam si jeho důvěra v Boží lásku našla cestu.

Heřman Josef (12)

A po mši byl podle starého zvyku přiveden biskupovi osel. Proboštka dle zvyklostí dala arcibiskupovi sametový pytlík se zlaťáky, tlustá děkanka pár rukavic a správcová pokladu voskovou svíci. Stín obav přeběhl přes kancléřův obličej, když viděl zvíře, na kterém měl jet. Potom ale uviděl v okolostojícím davu jeden milý dětský obličej, který se na něj přátelsky usmíval, tu se biskup také usmál a vsedl do bílého sedla. „Ííííááá,“ zahýkal osel a za jáсотu lidí vyjel arcibiskup ke kostelu svatě Cecílie.

SVĚTELNÝ PROUD

Další rok měl být pro Heřmana rokem zvláštní milosti. Připravoval se na první svatě přijímání.

Farář od svatěho Martina přicházel teď do školy a posiloval mladá srdce.

V Heřmanově životě přinesl tento rok ještě jinou změnu. Stále ještě to byl šťastný a milý chlapec, plný radosti ze všeho krásného a čistěho. Ale někdy už byl vážný a jeho oči pak měly zvláštní výraz. Vzdálený, hluboký pohled, tajuplný, takže jeho matka udiveně říkala svému muži:

„Dívá se dovnitř.“

Jednoho dne seděl Heřman se dvěma jinými hochy u Rýna. Vesele šplouchali nohama v šedivé vodě. Chvilku seděli mlčky. Pak řekl černovlasý klučina s pánovitým výrazem ve tváři:

„Něco vám řeknu. Tady ve vodě je zlato. Před mnoha lety tady jeden velký hrdina hodil do řeky poklad. Spoustu zlatých nádob, příborů a peněz. A když je světlá noc, tak se to zlato třpytí a odráží se od temného dna.“

„A už jsi to někdy viděl, Sultáne?“ ptal se Heřman.

„No, ještě ne,“ odpověděl Sultán, neboť tak říkali kluci z farní školy Štěpánovi z ulice U saského dvora, protože při válečných hrách hrál vždy velitele tureckých vojsk. „Ještě jsem to neviděl, a to už jsem tu nejednou v noci tajně stál a díval se do Rýna. Ale jednou to uvidím. A pak se pro ten poklad potopím, vynesu ho na břeh a budu bohatý. Bohatý jako arcibiskup a postavím si nejkrásnější palác v celém Kolíně.“

„Nepovídej,“ vysmíval se mu Petr, který bydlel v Nebeské ulici. Ale přes zbožný

název ulice to byl divoký uličník s dobře proříznutou pusou a rozčuchanými rezavými vlasy. „To jsou vyložené lži, s tím zlatem v Rýnu.“

„A přece je zlato v Rýnu. I když je to možná pohádka s těmi konvicemi a zlaťáky, podívejte se tam dozadu na tu obchodní loď s třemi stěžni. Vidíte, jak je hluboko ponořená ve vodě, skoro až po palubu? Je z Flander, a dost možná z ještě větší dálky, z Dálného východu. Je plná skořice a pepře a koberců a sametu. A loď ať to prodá v Kolíně, v Bonnu nebo v Míšni za desetinásobek ceny. Nemám pravdu? Není v Rýně zlato? Až budu velký, a to nemá s pokladem nic společného, budu loďářem – obchodníkem a budu bohatý. Vydělám pytle zlata.“ Chlapec se nadšeně díval na obchodní loď, která, plně naložená, se pomalu sunula po Rýnu.

„Nechte tu ubohou obchodní loď,“ pokračoval Petr. „Ať si pluje s tím svým pepřem a koberci. Jo, kdyby to tak byla severská loď s rudou dračí hlavou! To jeli před dvěma sty lety po Rýnu Vikingové. Vrhali na města oheň, takže jim svítila jako pochodně k tancům. Sedláci a měšťané si strhávali oblečení z těla a preláti pili ze svých sudů a na klášterní střechu posadili červeněho kohouta. To byl život!“ Kluk vyskočil, dívoce rozhodil rukama, otočil se obličejem ke světlu a zakřičel:

„Chci žít, chci žít! Víte co! Skvělý Bertold jede zase se svou bandou celou Falcí! Pádí na koních jako d'áblové a rabují všechno, co jim přijde do cesty, pobíjejí lidi a zapalují domy!“ Oči mu dívoce jiskřily. Heřman musel myslet na divokou kočku, která se před ním jednou objevila v lese. „Viš co, Sultáne, měj si ty svoje pytle zlata! Pak přijdu já se skvělým Bertoldem a vezmu si je.“

„Kecáš!“ řekl klidně Sultán a odplivl si.

„Jsi odporný!“ řekl Heřman vážně.

„Ale, co vy víte! Chci žít život, jaký žije skvělý Bertold. To je odvaha a síla! To je život! Co máš proti tomu?“ honosil se Petr.

„Není to čistý způsob života!“ odpověděl přísně Heřman.

„Není čistý? Copak spousta urozených lidí nevede takový život?“ bránil se budoucí bandita.

„Jméno nedělá čistým, ale srdce!“ Heřmanovy oči blýskaly na malého vagabunda.

„Není to vůbec čisté, přepadat bezbranné!“

„Tak? A co ty vlastně čekáš od života?“ Petr ohrnul pohrdavě rty.

Heřman dlouho mlčel. První paprsky zapadajícího slunce se odrážely v řece. Pak řekl tiše, jako by pro sebe: „Život, to je něco důležitého, velkého!“

„Co je vlastně důležité, ty Šalamouně?“ posmíval se Petr.

Heřman se tiše díval do vody, která se začala červenat od zapadajícího slunce.

„Vidíte, jak se voda leskne?“ zeptal se kamarádů.

„Zlatý poklad!“ křičel Štěpán. „Oheň Vikingů!“ zvolal Petr.

„To, co se leskne, je něco úplně jiného!“ mínil Heřman.

„To je to důležité, velké!“

„Co tedy?“ ptali se oba kluci, kteří hořeli zvědavostí.

„V Rýnu je krev svatých. Byli zavražděni u Mechternu. Svatý Gereon, velitel, a jeho vojáci. Taky Uršula a její panny byly zabity. To je to velké, to je život!“

„Ubohý blázně! Nechat se zabít, to je život?“ smál se Petr.

„Nechat se zabít kvůli Kristu!“

„A když tu nejsou žádní pohané, kteří člověka zabijí?“

„Potom žít kvůli Kristu!“ řekl Heřman pevným hlasem. Vstal a jeho obličej byl jasně ozářen slunečními paprsky. „Myslím, že to důležité není vůbec venku, ani v Rýnu, ani v lese. To důležité, to musí být v nás. Ano, tam musí být to největší!“

Petr řekl hloupý vtip a Sultán potřásl hlavou. Ale Heřman tomu nevěnoval pozornost. Jako zasněný se díval do lesknoucí vody. „To je to svatě, důležité a velké, to je život!“ šeptaly jeho rty skoro neslyšně. Pak šel tiše k domu, kde vlála vlajka se třemi korunami.

Oba dva kluci, kteří byli s Heřmanem, také ztichli. Dívali se na toho zvláštního kamaráda, nad jehož hlavou se leskly tři koruny. Pak se beze slova rozešli.

Zatímco Sultán v noci spokojeně spal a snil o pytlech zlata, nemohl Petr poprvé v životě usnout. Dlouhé hodiny ležel na posteli a zíral do tmy. Nešlo mu z mysli, co říkal Heřman o tom, co je důležité, a o životě.

* * *

Je pravda, že Petr dosud neznal o moc víc než jen to, co vyplňovalo jeho chlapec-ký život – rvačky a bití a divoké hry. Bylo to v dnešní noci poprvé, kdy mu na mysli přišlo něco jiného, na co musel stále myslet. Ještě viděl kamaráda Heřmana, jak stojí na břehu a v paprscích slunce mluví o něčem důležitém a svatém, o životě, o tom velkém, co není venku, ale v nás. Také on se připravoval na den prvního přijetí Eucharistie, ale co farář říkal, to nikdy pořádně neproniklo k jeho srdci a během hodiny náboženství směřovaly pohledy a myšlenky stále do divokého, pestrého světa, který začínal až za školními dveřmi.

„Není to čisté, řekl!“ rozčiloval se chlapec. „Nesmysl! To je blábol. To může říkat jen farář!“ chtěl se uklidnit. Ale uvnitř, v jeho mladé, divoké hrudi vězelo něco, co vyslovil jeho kamarád. Říkal cosi o svatém Gereonovi a Uršule. Ano, ty kostely znal Petr zvenku, ale jinak o nich nic nevěděl. Musí se na to jednou Heřmana zeptat! Konečně se rozhodl. Ano, to může udělat v každém případě. S tímto předsevzetím Petr konečně usnul až v ranních hodinách.

Druhého rána cestou do školy řekl Heřmanovi: „Ty, s těmi Vikingy a skvělým Bertoldem, to byly samozřejmě plané řeči! Že jsi mi to vážně nevěřil? Ale víš, o tom Gereonovi a jeho vojácích bych se rád někdy něco dozvěděl!“

Heřmanovy oči šťastně zářily.

„Určitě ti, Heřmane, připadám moc divoký!“ pokračoval pak Petr trochu zdrženlivě. „Ale kdybys chtěl být mým kamarádem...?“ Podal mu ruku, která také tohoto rána nebyla úplně čistá. „Mohli bychom docela dobře držet spolu, myslím,... a když to bude potřeba, tak tě určitě vysvobodím svými pěstmi!“ Ulehčeně dokončil větu, neboť to se již pohyboval ve známějších vodách. Není nic tak nesnadné pro takového kluka, jako když má někomu ukázat kus svého srdce, i kdyby ten druhý byla jeho vlastní máma.

Heřman se podíval svému rozčuchanému kamarádovi jasně a významně do obličejce. Pak pevně stiskl nastavenou ruku a řekl:

„Petře, ty jsi úplně jiný!“ Ten silný a skvělý Petr se naoko zlobil a jeho obličej celý zčervenal, ale uvnitř byl plný radosti.

Oba noví kamarádi chodili často spolu na procházku. Sestupovali do krypt kostelů, do starých krásných kaplí pod oltáři apoštolů, svatého Mergena, Gereona. Občas tajemně prokmitlo slabé světlo lampiček kolem starých sloupů, mezi kterými stály kamenné náhrobky mučedníků. Na nich byly vytesány palmy a koruny.

„To je to důležité, to velké,“ šeptal Heřman a pak sáhl po ruce kamaráda. „Tady je život!“

„Co to vlastně znamená, krypta?“ ptal se jednoho dne faráře od svatého Martina.

„Krypta je něco skrytého,“ odpověděl mu.

Tak ve skrytu je to důležité a velké, život, přemýšlel sám pro sebe Heřman. Ano, tak to musí být! To se hodilo také k tomu, co říkal kněz o Těle Kristově: „Hostie je krypta Boží, krypta života!“

Mlčky chodil teď Heřman často se svým kamarádem podél břehu řeky. Věnoval se svým myšlenkám a jeho duše se blížila dveřím zázraku, které se měly otevřít v den prvního přijetí Eucharistie. „Kristus je život, něco moc důležitého a velkého. Ať se vrátí život do nejnivnějšího kómrky srdce, do krypty srdce!“

„Ty, to je tak velké, velké, bez konce!“ řekl náhle svému příteli. Petr z ulice Nebeské říše, ten divoký, nespoutaný chlapec, nerozuměl moc tomu, co mu Heřman říkal, ale hluboká úcta ho stále znovu spojovala s tímto zvláštním přítelem, v jehož očích a slovech svítilo tak tajemné světlo.

„Já jsem život!“ To Kristovo slovo nešlo Heřmanovi z mysli. Viděl teď vše živé jakoby jinými očima. Všechno, co žilo, muselo v sobě přece něco nést, co oči neviděly, něco skrytého, nějakou kryptu, nějaký hluboký tajný základ, a Heřman cítil v tom základu všeho živého věčný život: Boha.

Jednou viděl, jak jeden kluk bezostyšně utrl růži z keře, hodil na zem a pošlapal.

„Copak necitíš, že šlapeš po životě?“ okřikl jej nahněvaně.

„Co je mi do nějaké růže?“ vysmíval se kluk.

„Něco živého!“ řekl vážně Heřman. „A veškerý život je od Boha!“

Heřmanovi bylo, jako by cítil Boží dech ve všem stvoření. V chlapci rostla stále větší úcta ke všemu živému a láska k tichu a skrytosti, kde nalézal něco důležitého a velkého – život. Hlubší a vnitřnější byly

teď jeho modlitby, i k Marii, jeho dobrotivé ochránkyni, neboť v ní viděl matku, která nese život ve své náruči.

Den prvního svatého přijímání se přibližoval. Chlapcovy modlitby byly stále žhavější. Co dříve bývalo dětskou hrou, stalo se nyní silným zápasem o Boha, o milost, o život. A Bůh vzal toto mladé srdce do svých rukou a utvářel je podle své vůle.

Den prvního svatého přijímání byl krásnější nade vše očekávání. Heřmanovi bylo, jako by do jeho duše pronikl silný proud světla. A ten proud jej mocně uchvátil, odplavil svou silou jeho malé já a přenesl jej do moře života. Jakoby z velké dálky slyšel slova sv. Augustina, která vyslovoval předříkavač: „Kde je ve mně místo, kam by mohl přijít můj Bůh? Kam by ke mně mohl přijít Bůh, který stvořil nebe a zemi? Je něco ve mně, můj Bože, co by tě mohlo obsáhnout? A obsáhnou tě nebe a země, které jsi stvořil a v nichž jsi utvořil mě? Malý je dům v mé duši, kam bys mohl přijít ke mně; učiň jej širším! Je chatrný, vystav jej znovu.“

Tato hodina vrhla Heřmana zcela do náruči věčné lásky. Ale přece by mohl křičet bolestí z rány, kterou nosil ve svém srdci.

Jeho táta Kryštof, který přes přimluvu arcibiskupa dlouho váhal, dal v tento den chlapci povolení jít do kláštera premonstrátů ve Steinfeldu. Když přišel podzim, vydal se Heřman na cestu. Těžké bylo loučení s domovem, s městem se třemi korunami.

„Svatá Matko, ochraňuj ho!“ řekla paní Marie se slzami a políbila své dítě s úctou na čelo.

„Počkej, Josefe, já za tebou určitě přijdu!“ slibovala Markéta.

Heřman toho mnoho neřekl. Když měl za sebou hradby Kolína, obestřela ho velká rovina, země byla stále tišší, čím více se blížil k Eifelským horám.

Chlapec ale hleděl šťastně k osamělým vrcholům před sebou; neboť věděl, že za nimi na něj čeká ticho a v něm Bůh a život.

(Pokračování příště)

*Podle W. Hünermann:
Hermann Josef, der Mönch von Steinfeld.
Verlag der Buchgemeinde, Bonn 1939*

Pondělí 25. 12. 2023

6:05 Buon giorno s Františkem **6:45** Zpáteční cesta do Betléma **7:05** Vánoční ozvěny: Rybova Česká mše vánoční v podání dětí ZUŠ Hodonín a Senica **8:15** Setkání před Betlémem: Divadlo Víti Marčíka **9:25** Jak se staví betlém? **10:00** Mše svatá ze Slavnosti Narození Páně: Dolní Bojanovice, kostel sv. Václava [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Požehnání Urbi et Orbi [L] **12:30** Františkovy jesličky: Schola brněnské mládeže **14:00** Vánoce v Římě **14:30** U NÁS aneb Od cimbálu o lidové kultuře: Vánoční speciál se souborem SLUK – Vinšujeme Vám... **16:00** V souvislostech **16:20** Ondrášek – pěvecký sbor z Nového Jičína: Koncert z Ostravy-Heřmanic **17:30** ARTBITR – Kulturní magazín: Betlémáři Vladimír Večeřa [P] **18:00** Sedmihlásky: Veselé vánoční hody, Štěstí, zdraví **18:05** Matka Tereza **19:40** Pokoj vám! speciál: Vánoční modlitba za mír **19:45** Přejeme si... **20:05** Přejeme si... Vánoční speciál [L] **21:25** Tichá noc [P] **23:05** Má vlast: Vánoční koncert z kostela sv. Šimona a Judy v Praze **0:30** Požehnání Urbi et Orbi **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Úterý 26. 12. 2023

6:05 Mohelnický betlém **6:15** Terra Santa News: 20. 12. 2023 **6:35** Betlém ve Španělské kapli v Novém Jičíně **6:45** V pohorách po horách: Bílá na běžkách **6:55** Jesličky svatého Františka **8:05** Moudrost mnichů: Recept na podařený vztah **8:20** V souvislostech **8:50** Štěpánští koledníci: Nastal přeradostný čas **10:30** Mše svatá ze svátku sv. Štěpána: Dolní Lutyně, kostel sv. Jana Křtitele [L] **12:25** Přejeme si... [P] **12:40** Dokořán: S Magdou Vašáryovou **13:30** Terchovské Vianoce: Trnava **14:25** Benno – člověk mezi lidmi **15:10** Vánoční pohlázení (1. díl) **15:55** Rybář [P] **16:15** Tichá noc **18:00** Sedmihlásky (118. díl): Na Vánoce dlouhé noce **18:05** Hermie a vánoční dort **18:40** Cirkus Noeland: Roberto, Kekulín a Betlémská hvězda **19:05** Bratr oheň: Stigmata z Verny **19:35** Dědek a jeho kreslený svět: Empatie nezabije **19:40** Pokoj vám! speciál: Vánoční modlitba za mír **19:45** Přejeme si... **20:05** František Kínský a Matyáš Novák: Vánoce 2023 [P] **21:30** Chléb z nebe **23:15** Má vlast, Praha-Žofín: J. J. Ryba: Česká mše vánoční **0:20** Svatý Mikuláš – skutečný příběh **1:15** Noční repríza dopoledních pořadů.

Středa 27. 12. 2023

6:05 Poutníci času: S Oldřichem Čechem **6:20** V ten vánoční čas aneb Permoník a betlémy na ostravském hradě **7:10** Bůh je s námi **8:40** Strýček Emu: Čtvrtá neděle adventní a Štědrý den **9:00** Generální audience papeže Františka [L] **10:05** Dobrodružství před kamerou **11:15** Moudrost mnichů: Recept na výchovu **11:30** Sedmihlásky: Já malý přicházím koledovat **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** František Kínský a Matyáš Novák: Vánoce 2023 **14:15** Toys – vánoční variace **14:35** Chléb z nebe **16:20** Živý betlém: Dřevěné městečko Valašského muzea v přírodě, Rožnov pod Radhoštěm **17:15** Veselé Vánoce

TELEVIZE DOBRÝCH ZPRÁV

■ Vysílání denně 6.00 – 1.00 hod.
■ Denně: 8.00; 16.00 hod. – programová nabídka
TV NOE (změna programu vyhrazena)

Podrobnosti na www.tvnoe.cz

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA

17:55 Sedmihlásky: Já malý přicházím koledovat **18:00** Hermie a Ilařka Flo **18:30** Daruj písničku – Vánoční speciál (9. díl) [L] **19:40** Pokoj vám! speciál: Vánoční modlitba za mír **19:45** Přejeme si... **20:05** Poutníková cesta [P] **22:05** Interview s Bohem **23:40** Terra Santa News: 27. 12. 2023 [P] **0:05** U NÁS aneb Od cimbálu o lidové kultuře: Vánoční speciál se souborem SLUK – Vinšujeme Vám... **1:25** Generální audience papeže Františka **1:45** Noční repríza dopoledních pořadů.

Čtvrtek 28. 12. 2023

6:05 Terra Santa News: 27. 12. 2023 **6:25** Generální audience papeže Františka **6:45** Betlémská mláďátka dnes **7:25** Všem národům **8:35** Ježíš pro děti **9:45** Velký příběh o lásce: Hudební dramatičce nejen vánočního příběhu **11:30** Sedmihlásky: Stojí kostelíček **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Muzikanti, hrajte: Vánoční koncert DH Májovanka **14:00** Poutníková cesta **16:00** V pohorách po horách: Ondřejník – Moravskoslezské Beskydy **16:15** Interview s Bohem **18:00** Sedmihlásky: Stojí kostelíček **18:05** Ovečky: Svátek Svaté rodiny [P] **18:30** Svatá Kateřina Sienská **18:55** Vánoční Devítka **19:30** Duša Terchovej – Rudo Patrnčiak [P] **19:40** Pokoj vám! speciál: Vánoční modlitba za mír **19:45** Přejeme si... **20:05** Všechno, o čem sníš **21:50** Hrozny [P] **22:20** Nečekané ticho [P] **22:55** Dafne **0:30** Vánoční koncert skupiny Poutníci **1:25** Vánoce s Noe: Vánoční zvyky a Valašské muzeum v přírodě **1:55** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pátek 29. 12. 2023

6:05 České Vánoce – Rakovnická hra vánoční: Svatováclavský hudební festival 2018 **7:00** Comet – Kometa **7:10** Živě s Noe: P. Jiří Šlégr – Vánoce napříč kulturami a betlémy z různých koutů světa **7:40** Apoštolové **9:00** Všechno nebo nic – sestra Clare Crockett **10:30** Gramofon aneb Hledáme písničku pro všední den **11:35** Sedmihlásky (81. díl): Páslí ovce pastýři **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Se zástupy andělů: Společenství Projekt ON **14:15** Všechno, o čem sníš **16:05** V pohorách po horách: Jahňáci štít – Vysoké Tatry **16:15** Dafne **18:00** Sedmihlásky (81. díl): Páslí ovce pastýři **18:05** Hermie a ustrašený pavouk **18:35** Klapka: S Josefem Novotným [P] **19:40** Pokoj vám! spe-

ciál: Vánoční modlitba za mír **19:45** Přejeme si... **20:05** Zázrak v horách **21:40** Moudrost mnichů: Recept na nudu **22:00** Dvojče **23:50** Od srdca úprimného: Pásmo vánočních zpěvů a koled **0:55** Noční repríza dopoledních pořadů.

Sobota 30. 12. 2023

6:05 Vánoční duchovní písně z kancionálu Kaple královské **6:35** Živý betlém: Dřevěné městečko Valašského muzea v přírodě, Rožnov pod Radhoštěm **7:25** Veselé Vánoce **7:55** Sedmihlásky: Dyž Panna Maria **8:00** Strýček Emu: Čtvrtá neděle adventní a Štědrý den **8:10** Animované biblické příběhy: Narodil se Král **8:40** Ovečky: Svátek Svaté rodiny **9:05** Bratr oheň: Stigmata z Verny **9:40** Barberbieni **10:35** Šípková Růženka: Divadlo Víti Marčíka **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Angelus Domini **12:05** Dvojče **14:00** Zázrak v horách **15:40** Vánoční koncert: Ostrava-Heřmanice **16:25** Newtonova milost [P] **18:00** Slovo na neděli: Svátek Svaté rodiny [P] **18:20** Sedmihlásky: Dyž Panna Maria **18:25** Rybář **18:45** Poutníci času: S Oldřichem Čechem **19:05** Moudrost mnichů: Recept na stres **19:20** V souvislostech [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Outdoor Films [P] **21:40** Tajemství srdce [P] **22:00** 100 metrů od ráje **23:40** Vánoční revue k 60. výročí založení JKGO **0:35** Jak se staví betlém? **1:05** Noční repríza dopoledních pořadů.

Neděle 31. 12. 2023

6:05 Slovo na neděli: Svátek Svaté rodiny **6:25** Newtonova milost **7:50** Silvestr na faře **9:35** Tajemství srdce **10:00** Mše svatá: Zlín, kostel sv. Filipa a Jakuba [L] **11:05** V pohorách po horách: Hostýn a Skalný – Hostýnské vrchy **11:10** V souvislostech **11:40** Přejeme si... [P] **12:15** Grande Moravia Ladislava Pavluše: Tak jsou tady Vánoce **14:00** Outdoor Films **15:30** Moudrost mnichů: Recept na vztek a škodolibost **15:50** Sedmihlásky: Loutna česká – Předmluva **15:55** Ovečky: Svátek Svaté rodiny **16:20** Bratr oheň: Na pusté zemi **16:45** Strýček Emu: Silvestr [P] **17:00** První nešpory ze slavnosti Matky Boží Panny Marie z baziliky sv. Petra v Římě [L] **18:20** Přejeme si... **18:40** U VÁS aneb Festivalové kukátko (12. díl): Malý Silvestr v Búdách **19:20** Pokoj vám! speciál: Vánoční modlitba za mír **19:30** Léčitel **21:15** Přejeme si... Silvestrovský speciál [L] **22:40** Silvestrovský gramofon aneb Pocta českým eveggreenům [P] **0:00** Mše svatá ze Slavnosti Matky Boží, Panny Marie: Sv. Hostýn, bazilika Nanebevzetí Panny Marie [L] **1:10** Narozeninový koncert Jiřího Pavlici: Ostrava, Multifunkční hala Gong **2:50** Hroznohorské radování – IDS **3:30** Letem jazzem: Cole Albert Porter – zpívá Martin Chodúr **4:35** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pondělí 1. 1. 2024

6:05 Magazín Mary's Meals **6:25** Vánoční Devítka **7:00** Noční univerzita: Panna Maria učednice – P. Vojtěch Kodet, ThD., OCarm. **8:00** Dobrodružství před kamerou **9:10** Popelka Nazaretská **10:00** Mše svatá ze slavnosti Matky Boží Panny Marie z bazi-

líky sv. Petra v Římě [L] **11:25** Sedmihlásky (86. díl): Maria, Maria **11:40** Přejeme si... [P] **12:15** Vánoční pohlázení (2. díl) **12:55** Tichý hlas pod věží: Čáslav – město Panny Marie **13:15** Dokořán: S Magdou Vašáryovou **14:15** Léčitel **16:05** V souvislostech **16:25** Toto je tá cesta [P] **18:00** Sedmihlásky (86. díl): Maria, Maria **18:05** Otec Pio **19:40** Pokoj vám! speciál: Vánoční modlitba za mír **19:45** Přejeme si... **20:05** Letní sníh [P] **21:40** Moudrost mnichů: Ideál matky **22:00** ARTBITR – Kulturní magazín: Betlémář Vladimír Večeřa **22:10** Silvestr v karanténě **23:25** Poutní chrám Panny Marie na Chlumku v Luži **23:35** Plody Medžugorje **0:10** Večer chval (106. díl): Živá modlitba a chvála – skupina Flamen **1:10** Noční repríza dopoledních pořadů.

Úterý 2. 1. 2024

6:05 Klapka s... (44. díl): Tomášem Jungem **7:05** Vánoční benefiční koncert pro stacionář Vlaštkovy **8:00** Noční univerzita: Prof. Jan Royt – Ikonografie Panny Marie **9:05** V souvislostech **9:25** Jeníkov **9:40** Na startu **10:05** Borotinské betlémy **10:25** Výpravy do divočiny: Ukradená divočina **11:35** Sedmihlásky: Vyletěla sojka **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** České Vánoce – Rakovnická hra vánoční: Svatováclavský hudební festival 2018 **14:00** Za obzorem: Ve službách papeže [P] **14:30** Letní sníh **16:05** Grande Moravia Ladislava Pavluše: Tak jsou tady Vánoce **17:40** Setkání: Jaromíra Vítková – kostel svatého Jakuba Staršího a židovská synagoga **18:00** Sedmihlásky: Vyletěla sojka **18:05** Hermie a neposlušná včela Buzby **18:40** V pohorách po horách: Gruň – Beskydy **18:50** Zpravodajské Noeviny: 2. 1. 2024 [P] **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:40** Dědek a jeho kreslený svět: Chlapi na útěku **19:45** Přejeme si... **20:05** Buon giorno s Františkem [L] **20:50** Moudrost mnichů: Recept na muže **21:05** Za obzorem: Ve službách papeže **21:35** Chorvatsko – Moře modliteb **22:10** Vánoční koncert Václava Hudečka 2007 **23:30** Pěšky hezky česky: Svatojakubská cesta **23:50** Terra Santa News: 27. 12. 2023 **0:15** Přesah: O kultuře kolem nás i v nás **0:55** Noční repríza dopoledních pořadů.

Středa 3. 1. 2024

6:05 Klapka s... (45. díl): Luděk Štipl **7:10** Zpravodajské Noeviny: 2. 1. 2024 **7:35** Noční univerzita: Prof. Pavel Kalina, CSc. – Řím – věčné město **9:00** Generální audience papeže Františka [L] **10:00** Betlémy v pohraničí: Hledání Proboštovy a Wittigovy inspirace **10:25** Dobrodružství před kamerou **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** S chutí přes práh: Klášter karmelitánů v Kostelním Vydří **13:10** Súdrenci Jenruchovců a betlehem v Rajeckej Lesnej **13:25** Setkání: Nina Nováková – kostel Nanebevzetí Panny Marie ve Staré Boleslavi **13:35** Čalantika **14:05** MFF Strážnice 2015: Vyšla hvězda na kraj světa **15:10** Duchovní krajina Novohradských hor: Cetviny **15:40** Cesta k pěstounství: Rozhodnutí stát se pěstou-

nem **15:45** Zpravodajské Noeviny: 2. 1. 2024 **16:10** Lidé z cest **17:15** Místo, kde se nebe dotklo země **17:30** Terra Santa News: 3. 1. 2024 [P] **18:00** Sedmihlásky (82. díl): Na záhumňů + Sedí vrabček **18:05** Od sluněčka do tmy: O prokletém fojtovi **18:15** Hermie – Vánoční koleda **18:20** Toys – vánoční variace **18:30** Daruj písničku (10. díl) [L] **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:40** Dědek a jeho kreslený svět: Cena přátelství **19:45** Přejeme si... **20:05** Adorace [L] **21:05** Moudrost mnichů: Recept na zdrženlivost **21:20** Ondrášek – pěvecký sbor z Nového Jičína: Koncert z Ostravy-Heřmanic **22:30** Noční univerzita: P. Ladislav Heryán SDB – Spravedlnost, která je naší nadějí (Gal 5,5) **23:35** Generální audience papeže Františka **0:00** Když bolí duše: Autismus **1:05** Noční repríza dopoledních pořadů.

Čtvrtek 4. 1. 2024

6:05 Klapka s... (46. díl): Arnoštem Lukešem **7:05** Terchovské Vánoce: Trnava **7:50** Setkání: Jiří Carbol – dřevěný kostel sv. Antonína Paduánského na Prašivé **8:00** Honduras – Texiguat, zapomenutá komunita **8:35** Terra Santa News: 3. 1. 2024 **9:00** Živě s Noe [L] **9:20** Střípky z ostravské archeologie: Návrší pod Mudlochem [P] **9:30** Duchovní malby: Blahoslavená Panna Maria **9:55** Kulatý stůl: Charita Olomouc pomáhá Ukrajině **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Dokořán: S Janem Potměšilem **13:35** Generální audience papeže Františka **14:05** Vánoční koncert skupiny Poutníci **15:00** Můj chrám: Daniel Raus, kostel sv. Tomáše v Praze na Malé Straně **15:25** Zpravodajské Noeviny: 2. 1. 2024 **15:50** Outdoor Films **17:30** Sedmihlásky: Stojí kostelíček **17:35** Od sluněčka do tmy: Ondra a Kuba **17:50** Ovečky: Svátek Křtu Páně [P] **18:15** V pohorách po horách: Skalná Alpa – Velká Fatra **18:30** Vánoční příběhy – Cimbálová muzika Harafica [L] **19:50** Přejeme si... **20:10** Jak potkávat svět [L] **21:45** Moudrost mnichů: Recept na podařený život podle otce Leona Knabita **22:05** Pod lampou [P] **0:10** Letem jazzem: Jazzové Vánoce **1:20** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pátek 5. 1. 2024

6:05 Klapka s... (47. díl): Janem Kadlíčkem **7:10** Absolventi: Anna Poláková **7:45** Výpravy do divočiny: Oceánologie – nové objevy koryšů **8:45** Duša Terchovej – Rudo Patrničak **9:00** Živě s Noe [L] **9:20** Betlémy pod Betlémskou kaplí **9:40** Bible pro Severní Koreu **10:15** ARTBITR – Kulturní magazín: Betlémář Vladimír Večeřa **10:25** Nicu **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Františkovo jesličky: Schola brněnské mládeže **14:20** Buon giorno s Františkem **15:05** Smlouva lásky **16:15** Svět – Neobyčejné ženy **16:45** U NÁS aneb Od cimbálu o lidové kultuře: Neseme vám tu novinu **18:00** Sedmihlásky (84. díl): Aj, co to hlásají **18:05** Od sluněčka do tmy: Vlč a liška **18:15** Grotosky Bustera Keatona: Když se Frigo ženil **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za

mír [L] **19:45** Přejeme si... **20:05** Noemova pošta: Leden 2024 [L] **21:30** Moudrost mnichů: Recept na zbožnost **21:45** Tajemství srdce **22:10** Poletuchy: Na skok do Betléma **22:50** Klapka: S Josefem Novotným **0:00** Vánoční koncert Václava Hudečka **0:55** Noční repríza dopoledních pořadů.

Sobota 6. 1. 2024

6:05 Klapka s... (48. díl): Michalem Mačičkou **7:10** Historie a současnost Matice svatohostynské **7:35** Tak trochu jiný lyžák **7:55** Setkání: Marian Jurečka – kaplička v Olši **8:00** Sedmihlásky: My tři králové jdeme k vám **8:05** Rybář **8:20** Ovečky: Svátek Křtu Páně **8:45** Animované biblické příběhy: Samuel **9:10** Strýček Emu: Tři králové **9:25** Bratr oheň: Na pusté zemi **10:00** Mše svatá ze slavnosti Zjevení Páně z Vatikánu [L] **11:25** V pohorách po horách: Ankogel – Vysoké Taury **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Angelus Domini **12:05** Pod lampou **14:15** Toto je tá cesta **15:45** Outdoorová videa Štěpána Dvořáka: Korsika **16:30** Grotosky Harolda Lloyda: On zázračným studentem **17:45** Betlémská hvězda: Za čím putovali tři králové? **18:00** Slovo na neděli: Svátek Křtu Páně [P] **18:20** Za obzorem: 800. výročí jesliček sv. Františka z Assisi [P] **18:50** V souvislostech [P] **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:40** Dědek a jeho kreslený svět: Dejte mu moc a zblbne **19:45** Přejeme si... **20:05** Až navěky [P] **21:55** Rybář **22:10** Hlubinami vesmíru s dr. Jiřím Grygarem: Žeň objevů 2021, 1. díl [P] **22:50** Mezopotámie IN MEMORIAM: Vznik a vývoj městské kultury **23:40** Expedice – ptáci Třeboňska **0:10** Večer chval: Živá modlitba a chvála – SWG **1:15** Noční repríza dopoledních pořadů.

Neděle 7. 1. 2024

6:05 Klapka s... (49. díl): Festivalem dobrých zpráv **7:10** Malý Cambridge **7:32** Za obzorem: 800. výročí jesliček sv. Františka z Assisi **8:05** Slovo na neděli: Svátek Křtu Páně **8:30** Jak potkávat svět **10:10** Poutníci času: S Jaroslavem Bouzkem [P] **10:30** Mše svatá z kostela sv. Marka v Ostravě-Heřmanicích [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba Sv. otce Františka [L] **12:20** V souvislostech **12:40** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne [P] **13:20** Muzikanti, hrajte: Bojané [P] **14:35** ARTBITR – Kulturní magazín: Betlémář Vladimír Večeřa **14:45** Hlubinami vesmíru s dr. Jiřím Grygarem: Žeň objevů 2021, 1. díl **15:30** Zebra bez hřívy **16:00** Až navěky **18:00** Sedmihlásky (87. díl): Horo krásná, spanilá **18:05** Ovečky: Svátek Křtu Páně **18:30** Animované biblické příběhy: David a Goliáš **18:55** Strýček Emu [P] **19:05** Příběhy z Dobré Knihy: Ježíšův křest **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:35** Dědek a jeho kreslený svět: Lesk a bída fantazie **19:45** Přejeme si... **20:05** Dokořán [P] **20:50** Chanson Trio CouCou: Koncert Filharmonie Hradec Králové [P] **22:20** V pohorách po horách: Rešovské vodopády **22:30** Buon giorno s Františkem **23:15** Duša Terchovej – Rudo Patrničak **0:05** Polední modlitba Sv. otce Františka **0:20** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Liturgická čtení

Neděle 24. 12. – 4. neděle adventní

1. čt.: 2 Sam 7,1-5.8b-12.14a.16

Ž 89(88),2-3.4-5.27+29

Odp.: 2a (*Na věky chci zpívat o Hospodinových milostech.*)

2. čt.: Řim 16,25-27

Ev.: Lk 1,26-38

večer:

1. čt.: Iz 62,1-5

Ž 89(88),4-5.16-17.27+29

Odp.: 2a (*Na věky chci zpívat o Hospodinových milostech.*)

2. čt.: Sk 13,16-17.22-25

Ev.: Mt 1,1-25

v noci:

1. čt.: Iz 9,1-3.5-6

Ž 96(95),1-2a.2b-3.11-12.13

Odp.: Lk 2,11 (*Dnes se nám narodil Spasitel, Kristus Pán.*)

2. čt.: Tit 2,11-14

Ev.: Lk 2,1-14

za svítání:

1. čt.: Iz 62,11-12

Ž 97(96),1+6.11-12

Odp.: *Světlo dnes zazáří nad námi, neboť se nám narodil Pán.*

2. čt.: Tit 3,4-7

Ev.: Lk 2,15-20

Pondělí 25. 12. – slavnost Narození Páně

1. čt.: Iz 52,7-10

Ž 98(97),1.2-3ab.3cd-4.5-6

Odp.: 3c (*Uzřely všechny končiny země spásu našeho Boha.*)

2. čt.: Žid 1,1-6

Ev.: Jan 1,1-18

Úterý 26. 12. – svátek sv. Štěpána

1. čt.: Sk 6,8-10; 7,54-60

Ž 31(30),3cd-4.6+8ab.16bc-17

Odp.: 6a (*Do tvých rukou, Hospodine, svěřuji svého ducha.*)

Ev.: Mt 10,17-22

Středa 27. 12. – svátek sv. Jana

1. čt.: 1 Jan 1,1-4

Ž 97(96),1-2.5-6.11-12

Odp.: 12a (*Radujte se, spravedliví, v Hospodinu!*)

Ev.: Jan 20,2-8

Čtvrtek 28. 12. – svátek sv. Mladátek

1. čt.: 1 Jan 1,5-2,2

Ž 124(123),2-3.4-5.7b-8

Odp.: 7a (*Naše duše vyvázla jako pták z ptáčnickovy léčky.*)

Ev.: Mt 2,13-18

Pátek 29. 12. – připomínka sv. Tomáše Becketa

1. čt.: 1 Jan 2,3-11

Ž 96(95),1-2a.2b-3.5b-6

Odp.: 11a (*Radujte se, nebesa, zajásej, země!*)

Ev.: Lk 2,22-35

Sobota 30. 12. – šestý den v oktávě Narození Páně

1. čt.: 1 Jan 2,12-17

Ž 96(95),7-8a.8b-9.10

Odp.: 11a (*Radujte se, nebesa, zajásej, země!*)

Ev.: Lk 2,36-40

Programové tipy TV LUX od **25. 12. 2023** do **31. 12. 2023**

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA. Viac informácií na www.tvlux.sk

Pondelok 25. 12. o 20:40 hod.: Vianočný dar (film)

Vianočný čas v dome Barnettovcov je plný rodinných a medziľudských konfliktov. George, Denise, Allen a Celia čelia ťažkostiam, ktoré sa na Štedrý večer pokúšajú vyriešiť odpustením a zmierením.

Utorok 26. 12. o 11:30 hod.: Dobrá novina, šťastná hodina (dokument)

Film Dobrá novina, šťastná hodina približuje vianočnú kampaň slovenských detí, ktorá spojila dávne tradície koledovania s misiou konkrétnej pomoci na africkom kontinente.

Streda 27. 12. o 16:05 hod.: Šťastné a veselé (film)

Tento film je inšpirovaný skutočným príbehom, ktorý sa odohral v zákopoch prvej svetovej vojny na Štedrý deň roku 1914. Na Štedrý večer sa stalo nepredstaviteľné: vojaci vyšli zo zákopov, nechali za sebou pušky a podali si ruky s nepriateľmi.

Štvrtok 28. 12. o 10:20 hod.: Radostná zvesť (Vianočná omša)

Relácia prináša pôvabnú, dnes už zľudovelú Halmovu vianočnú omšu Radostná zvesť na text exilového kňaza a publicistu Antona Hlinku.

Piatok 29. 12. o 20:00 hod.: Staromódny (film)

O vzťahu dvoch ľudí, ktorí sa pokúšajú navzájom sa zbližiť „staromódnym“ spôsobom.

Sobota 30. 12. o 20:30 hod.: Selfie ocko (film)

Čo sa stane, keď komik začne brať vážne čítanie Biblie? Dozviete sa to v rodinnej komédii Selfie ocko, v ktorej sa bývalý komik snaží presadiť vo svete sociálnych médií, až pokiaľ ho nezmení čítanie Božieho slova.

Nedeľa 31. 12. o 21:30 hod.: Silvester s TV LUX

Televízia LUX vám prináša silvestrovský večerný program poprepletaný rôznymi hudobnými žánrami i inšpiratívnymi rozhovormi. Po-zvanie prijali kňazi i moderátori známi z televíznej obrazovky i viacerí zaujímaví hudobní hostia.

BREVIÁŘ PRO LAIKY

23. – 30. PROSINCE 2023

Změna v číslování breviáře: levý, nepodbarvený sloupec – dřívější vydání breviáře; pravý, podbarvený sloupec – nové vydání breviáře (2007)

Uvedení do první modlitby dne:	NE 24. 12.	PO 25. 12.	ÚT 26. 12.	ST 27. 12.	ČT 28. 12.	PÁ 29. 12.	SO 30. 12.							
Antifona	122	131	154	167	1617	1832	1621	1836	1624	1840	154	167	154	167
Žalm	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881
Ranní chvály:														
Hymnus	122	131	154	167	1617	1833	1621	1837	1625	1840	154	167	154	167
Antifony	150	163	160	174	1618	1833	1621	1837	1625	1841	180	197	184	201
Žalmy	1137	1264	813	914	813	914	813	914	813	914	813	914	813	914
Krátké čtení a zpěv	150	163	161	174	1618	1834	1622	1837	1625	1841	180	197	185	202
Antifona k Zach. kantiku	150	163	161	175	1619	1834	1622	1838	1626	1841	181	198	185	202
Prosby	150	163	161	175	1619	1834	1622	1838	1626	1842	181	198	185	202
Závěrečná modlitba	151	164	162	175	1619	1835	1623	1838	1626	1842	181	198	185	203
Modlitba během dne:														
Hymnus	123	133	155	168	155	168	155	168	155	168	155	168	155	168
Antifony	124	133	156	169	156	169	156	169	156	169	156	169	156	169
Žalmy	1142	1269	162	176	1172	1302	1188	1319	1204	1336	1219	1353	1234	1370
Krátké čtení	151	164	164	178	1619	1835	1623	1839	1627	1843	182	199	186	203
Závěrečná modlitba	151	164	164	179	1619	1835	1623	1838	1626	1842	181	198	186	203
Nešpory:														
Hymnus	121	130	157	170	153	180	153	180	153	180	153	180	153	166
Antifony	114	123	157	170	165	180	165	180	165	180	165	180	169	185
Žalmy	1133	1259	157	171	165	181	165	181	165	181	165	181	1649	1866
Kr. čtení a zpěv	115	123	159	172	167	183	176	192	177	194	179	196	183	200
Ant. ke kant. P. M.	149	162	159	173	168	183	176	193	178	194	179	196	183	200
Prosby	115	123	159	173	168	183	176	193	178	195	179	196	183	200
Záv. modlitba	151	164	160	174	168	184	177	194	178	195	180	197	181	198
Kompletář:	1238	1374	1238	1374	1242	1379	1238	1374	1242	1379	1238	1374	1242	1379

Pondelok 1. 1. o 20:45 hod.: Mária z Nazaretu (1) (film)

Film sleduje život Panny Márie od zvestovania až po ukrižovanie, so všetkými jeho radostami i strastami, a ľudí, ktorí ju obklopovali. Medzi nimi je na prvom mieste jej manžel Jozef a Máriina priateľka Magdaléna.

Utorok 2. 1. o 20:50 hod.: Posvätné miesta kresťanskej viery (Yardenit – miesto krstu Pána, dokument)

Séria dokumentárnych filmov, ktoré mapujú kostoly, chrámy a miesta našej viery.

Streda 3. 1. o 20:55 hod.: Terchovské Vianoce

Televízny záznam vianočného koncertu z františkánskeho kostola v Trnave. Hrá terchovská hudba a betlehemci spievajú staré terchovské koledy.

Štvrtok 4. 1. o 18:30 hod.: Trojkráľový sprievod (dokument)

Záznam z trojkáľového sprievodu v uliciach Bratislavy.

Piatok 5. 1. o 20:40 hod.: Kumrán:

Pátranie po zvitkoch od Mŕtveho mora (dokument)

Ponorte sa do fascinujúceho výskumu a odhalte s vedcami tajomstvá kumránskych zvitkov.

Sobota 6. 1. o 20:40 hod.: Mária z Nazaretu (2) (film)

Film sleduje život Panny Márie od zvestovania až po ukrižovanie, so všetkými jeho radostami i strastami, a ľudí, ktorí ju obklopovali. Medzi nimi je na prvom mieste jej manžel Jozef a Máriina priateľka Magdaléna.

Nedeľa 7. 1. o 22:30 hod.: Madagaskar: Zjavenia Panny Márie v Anosivolakely (dokument)

Dokument rozpráva o Máriiných zjaveniach, ktoré posilňujú kresťanskú vieru zakorenenu na Madagaskare.

BREVIÁŘ PRO LAIKY

30. PROSINCE 2023 – 6. LEDNA 2024

Změna v číslování breviáře: levý, nepodbarvený sloupec – dřívější vydání breviáře; pravý, podbarvený sloupec – nové vydání breviáře (2007)

Uvedení do první modlitby dne:	NE 31. 12.		PO 1. 1.		ÚT 2. 1.		ST 3. 1.		ČT 4. 1.		PÁ 5. 1.		SO 6. 1.			
Antifona	170	186	193	211	1734	1953	154	167	154	167	154	167	226	248		
Žalm	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881		
Ranní chvály:																
Hymnus	171	187	193	212	1734	1953	154	167	154	167	154	167	226	248		
Antifony	171	187	195	213	843	946	858	963	874	979	890	997	233	255		
Žalmy	813	914	813	914	843	946	858	963	874	980	890	997	813	914		
Krátké čtení a zpěv	172	188	195	213	1735	1954	208	228	211	232	215	236	233	255		
Antifona k Zach. kantiku	172	188	195	213	1275	1413	208	1415	212	232	215	236	233	256		
Prosby	172	188	195	214	1724	1943	209	228	212	232	215	236	233	256		
Závěrečná modlitba	173	189	196	214	1275	1414	209	1415	212	233	216	237	234	257		
Modlitba během dne:																
Hymnus	155	168	155	168	155	168	155	168	155	168	155	168	227	249		
Antifony	156	169	156	169	156	169	156	169	156	169	156	169	228	250		
Žalmy	818	919	1265	1403	849	953	863	968	879	985	895	1003	235	257		
Krátké čtení	173	190	196	215	206	226	209	229	213	233	216	237	237	259		
Závěrečná modlitba	173	189	196	214	206	225	209	229	212	233	216	237	234	257		
Nešpory:																
SO 30. 12.																
Hymnus	153	166	191	209	197	216	1736	1955	153	166	153	166	229	251	225	247
Antifony	169	185	192	210	198	216	853	957	868	973	884	990	230	252	238	260
Žalmy	1649	1866	1649	1866	1661	1878	853	957	868	973	884	990	230	252	238	261
Kr. čtení a zpěv	169	185	192	210	199	217	1737	1956	210	231	214	234	231	254	239	262
Ant. ke kant. P. M.	170	185	192	210	199	217	1276	1414	211	1415	214	235	232	254	240	263
Prosby	170	186	193	211	199	217	1731	1950	211	231	214	235	232	254	240	263
Záv. modlitba	173	189	196	214	196	214	1275	1414	209	1415	212	233	234	257	234	257
Kompletář:	1238	1374	1238	1374	1242	1379	1250	1387	1254	1391	1257	1395	1238	1374	1242	1379

Liturgická čtení

Nedeľa 31. 12. – sviatok Sväte rodiny

Ježiše, Marie a Josefa

1. čt.: Sir 3,3-7.14-17a

(řec. 2-6.12-14)

Ž 128(127),1-2.3.4-5

Odp.: 1 (*Blaze každému, kdo se bojí Hospodina, kdo kráčí po jeho cestách.*)

2. čt.: Kol 3,12-21

nebo:

1. čt.: Gn 15,1-6; 21,1-3

Ž 105(104),1-2.3-4.5-6.8-9

Odp.: 7a.8a (*Hospodin sám je náš Bůh, pamatuje věčně na svoji smlouvu.*)

2. čt.: Žid 11,8.11-12.17-19

Ev.: Lk 2,22-40

večer:

1. čt.: Gn 1,14-18

nebo Nm 6,22-27

Ž 8,2a+4-5.6-7.8-9

Odp.: 2a (*Hospodine, náš Pane, jak podivuhodné je tvé jméno po celé zemi!*)

2. čt.: 1 Kor 7,29-31,

nebo Jak 4,13-15

Ev.: Mt 6,31-34 nebo Lk 12,35-40

Pondělí 1. 1. – slavnost Matky Boží, Panny Marie

1. čt.: Nm 6,22-27

Ž 67(66),2-3.5.6+8

Odp.: 2a (*Bože, buď milostiv a žehnej nám!*)

2. čt.: Gal 4,4-7

Ev.: Lk 2,16-21

Úterý 2. 1. – památka sv. Bazila Velikého a Řehoře Nazíanského

1. čt.: 1 Jan 2,22-28

Ž 98(97),1.2-3ab.3cd-4

Odp.: 3cd (*Uzřely všechny končiny země spásu našeho Boha.*)

Ev.: Jan 1,19-28

Středa 3. 1. – nezávazná památka Nejsvětějšího Jména Ježíš

1. čt.: 1 Jan 2,29-3,6

Ž 98(97),1.3cd-4.5-6

Odp.: 3cd (*Uzřely všechny končiny země spásu našeho Boha.*)

Ev.: Jan 1,29-34

Čtvrtek 4. 1. – ferie

1. čt.: 1 Jan 3,7-10

Ž 98(97),1.7-8.9

Odp.: 3cd (*Uzřely všechny končiny země spásu našeho Boha.*)

Ev.: Jan 1,35-42

Pátek 5. 1. – ferie

1. čt.: 1 Jan 3,11-21

Ž 100(99),1-2.3.4.5

Odp.: 1 (*Plesejte Hospodinu, všechny země!*)

Ev.: Jan 1,43-51

Sobota 6. 1. – slavnost Zjevení Páně

1. čt.: Iz 60,1-6

Ž 72(71),1-2.7-8.10-11.12-13

Odp.: srov. 11 (*Budou se ti, Hospodine, klanět všechny národy země.*)

2. čt.: Ef 3,2-3a.5-6

Ev.: Mt 2,1-12

JAROSLAV DURYCH (1886–1962)

PAMĚTI JIŘINY A JAROSLAVY DURYCHOVÝCH

Jiřina Bártková-Durychová a Jaroslava Bálková-Durychová • Doslov doc. MUDr. et RNDr. Milan Černý, CSc.

Dcery známého a oblíbeného spisovatele MUDr. Jaroslava Durycha (1886–1962) vzpomínají na činnost svého otce, jeho dílo, na maminku a předkládají čtenáři i rodinné historky.

Malice cyrilometodějská s. r. o. • Brož., 143x200 mm, 94 stran + 24 stran černobílých fotografií, 128 Kč

BOŽÍ BOJOVNÍCI • NÁBOŽENSKÉ ESEJE

Jaroslav Durych

Náboženské eseje, svého času publikované v revui *Na hlubinu*. Jsou to příklady Božích bojovníků – mučedníků pro víru.

Malice cyrilometodějská s. r. o. Brož., A5, 118 stran, 142 Kč

časopiseckých nebo knižních otisků, ve dvou případech podle korekturních obtahů.

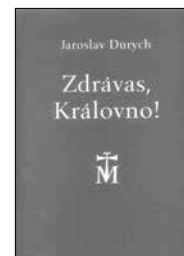
Malice cyrilometodějská s. r. o. Brož., A5, 224 stran, 50 Kč po slevě

ZDRÁVAS, KRÁLOVNO!
Jaroslav Durych

Rozjímání nad modlitbou, kterou se modlíme na konci každého růžence. Původní texty byly napsány pro revui *Na hlubinu*, pak byly v roce 1931 vydány knižně. Je z nich patrná Durychova pokora, láska a úcta k Panně Marii a vnitřní pravdivost ve vztahu k Bohu.

Malice cyrilometodějská s. r. o.

Druhé vydání, v MCM první • Brož., A6, 48 stran, 27 Kč

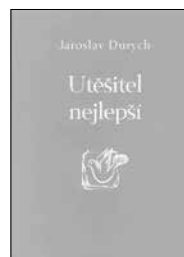

UTĚŠITEL NEJLEPŠÍ

Jaroslav Durych

Rozjímání nad modlitbou k Duchu Svatému. Tříbí a posiluje svědomí vůči „věcem marným, klamným a nicotným“, otevírá srdce pro „dar radostné síly“, učí přijímat „úžasnou moudrost a zkušenost církve, naší Matky a strážkyně pravdy a víry, ... jejíž přisnost je láskou mateřskou, láskou Duha Svatého, láskou věčnou“.

Malice cyrilometodějská s. r. o. Brož., A6, 56 stran, 34 Kč

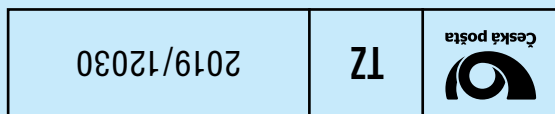
POUTNÍ ZBOŽÍ • VÝBOR NÁBOŽENSKÝCH ÚVAH

Jaroslav Durych • Editor Karel Komárek

Tento výbor náboženských úvah vychází ze samizdatového stejnojmenného sborníku, vydaného v Praze 1990, který sestavil spisovatelův syn RNDr. Václav Durych. Znění textů je připraveno podle původních

Objednávky knih – tel. 733 741 841, 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803
Malice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz

Nabídku knih a devocionálií najdete na našich webových stránkách www.maticecm.cz.

779 00 Olomouc
Dolní nám. 24
Malice cyrilometodějská s. r. o.